

COLLECTIO IV.

UMBELLIFERÆ CRUCIFORMES

PAPILIONACEÆ.

FASCICULUS I.

UMBELLIFERÆ.

Hæc naturalissima Classis Eringiis cum compositis evidenti affinitate conjungitur. Radix plerisque umbelliferis, est fusiformis, crassiuscula, exarata striis transversalibus, & quasi annulis, capillata fibris ortis ex his annulis. Caulis herbaceus, fistulosus, medullosus, plerumque

SERIES SECUNDA.

PLANTÆ POLYPETALÆ

UMBELLIFERÆ.

CRUCIFORMES.

PAPILIONACEÆ.

PAUCI-STAMINEÆ.

MULTI-STAMINEÆ.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

COLLECTIO IV.

UMBELLIFERÆ CRUCIFORMES

PAPILIONACEÆ.

FASCICULUS I.

UMBELLIFERÆ.

Hæc naturalissima Classis Eringiis cum compositis evidenti affinitate conjungitur. Radix plerisque umbelliferis, est fusiformis, crassiuscula, exarata striis transversalibus, & quasi annulis, capillata fibris ortis ex his annulis. Caulis herbaceus, fistulosus, medullosus, plerumque

striatus; rami & folia alterna. Folia plerumque pinnata. In plerisque flosculi pedunculati. Umbellæ compositæ, involucra, seu plurima foliola involvunt basim umbellæ & umbellulæ; fructus inferus, ex duobus feminibus agglutinatis, maturitate bipartibilis, plerumque vestitus calyculo proprio, seu denticulis: germi tenero impositum est callosum, bicole receptaculum. Corollæ pentapetalæ, stamina quinque sunt & styli duo. Petala cordiformia, interdum plana. Flores in peripheria umbellæ positi, ab interioribus in plurimis diversi, radiatam umbellam reddunt, more compositorum radiatorum. In his petala exteriora, interioribus longiora sunt. In umbellis confertis, flores in medio steriles plerumque evadunt. Cæterum pleræque umbelliferæ, oleum essentielle foveant in feminum cortice, principiumque aromaticum in radicibus & caulibus. Nonnullæ nauseosæ & venenosæ.

U M B E L L A T Æ.

INVOLUCRO UNIVERSALI, PARTIALIQUE.

*FLORIBUS CAPITATIS, RECEPTACULO PALEACEO.**Foliis integris planis.*1. *Eryngium latifolium.*

Caulis erectus, striatus. medullosus, bipedalis, ramosus. Folia radicalia longè petiolata, cordatò ovata, serratò crenata, obtusa; caulina infima petiolo vaginante breviori, similia radicalibus, sed minora; superiora, sessilia quasi palmata, serratis lobis, dentibus spinulâ terminatis. Involucrum hexaphyllum, foliolis angustis lanceolatis, capitulo longioribus. Squamæ receptaculi spinosæ, densæ. Flores capitati, capitulo oblongo. Petala cærulea. Filamenta corollâ longiora. Antheræ cæruleæ. Semina una facie plana, altera convexa, & hirta.

ERYNGIUM PLANUM L. commune in campis Grodnensibus, florebat Junio prope Horodnicam.

Obs: Folia involucris, in juniore planta certè capitulo longiora, sed in adulta tali modo elongatur capitulum, ut vix capitulo sint æqualia, serratulæ foliorum inæquales, subcartilagineæ.

2. *Eryngium Cæruleum.*

Habitus præcedentis, sed ramosior. Folia radicalia magis cordata, caulina etiam similia, scilicet palmata, lobis spinosis sed angustioribus. Involucrum enneaphyllum, seu ex novem foliolis linearibus, dentato spinosis conflatum. Capitula crassiora, & longiora quàm in præcedenti. Caulis, sed præsertim rami, pulchri amethystini coloris splendentis.

Obs: Militat inter *Planum* & *Alpinum* Linnæi. Sed certè non est *Alpinum*: differt foliis radicalibus minus evidenter cordatis, caulinis lobis angustioribus, foliolis involucris nullo modo pinnatis, & vix dentatis, minus numerosis. In nostro etiam squammæ hamatæ capitulorum, sunt saturatè cœruleæ splendentes.

Passim in arvis inveni prope Grodnam florentem fine Junii. Perennis.

Eryngium planum cæruleum campestre Polonicum Corvini ic. Barrelieri 1174. perfectè exhibet faciem nostræ speciei: unde esset mera varietas *Plani* Linnæi.

3. *Eryngium pusillum*.

Caulis quadriuncialis, ramosus, tenuis, sulcatus. Folia radicalia vix basi cordata, oblonga, incisa, lobis serrato-spinosis; caulina profundius incisa, lobis quinque dentato spinosis, latioribus quàm in præcedentibus speciebus. Involucri foliola sex lanceolata, ad latera uno aut altero dente spinoso notata. Capitula sessilia involucro duplo breviora, squamis erectis spinosis.

Obs: Rami nullo modo cærulescunt. Estne simplex varietas *Eryngii plani*? aut potius *Eryngium pusillum* Linnæi? inveni cum seminibus mense *Septembris* in arvis prope *Grodnam* in loco dicto *Poniemuń*: eodem tempore & in eodem loco inveni specimina ejusdem magnitudinis, ramis & capitulis amethystinis, deficientibus foliis radicalibus; sed foliis caulinis inferioribus, & superioribus, sicut invo-

lucris, tam perfectè referebant *Eryngium pusillum Amethystinum* Barrelieri tab. 376. f. 3. ut nullo modo dubitem, quin delineaveritiste Auctor prorsus simile specimen.

Verum *Eryngium amethystinum* deleatur in Chloride Grodnensi, nam Varsoviense specimen, est etiam secundum nostrum.

FLORIBUS ABORTIVIS.

SUB-UMBELLATIS.

SEMINIBUS MURICATIS.

Foliis simplicibus trilobatis.

4. Sanicula trilobata.

Caulis erecti cubitales. Folia duriuscula: radicalia longe petiolata, profunde trilobata, lobis lateralibus bipartitis, omnibus iteratò tridentatis serratis. Folia caulina pauca, unum ad originem cujusque umbellæ lobis angustioribus magis dentatis, umbellæ diffusæ in longis pedunculis, quæ subdivisæ ferunt a quinque ad decem umbellulas. In quavis umbellula flores subcapitati, circiter

viginti, sessiles; quorum plerique abortiunt.

SANICULA EUROPÆA L: communis in omnibus sylvis Lithvaniæ: florebat circa Grodnam Majo, Junio: perennis.

Obs: Decoctum vulnerarium præstans, præsertim post casum, quando sanguis effusus stagnat in textu celluloso.

FLORIBUS RADIATIS.

INVOLUCRO DECIDUO.

SEMINIBUS MEMBRANACEIS.

Foliolis pinnatifidis latis.

5. **Heracleum latifolium.**

Caulis tripedalis, crassus, fistulosus. Folia maxima hirsuta, pinnata, foliolis semipinnatis, seu quinquelobis, aut septilobis, laciniis latis. Umbellæ maximæ. Involucrum universale nullum, parziale ex tribus aut sex foliolis. Petala alba aut rubentia, exteriora in circumferentia quadruplo majora, omnia cordiformia. Stili brevissimi. Semen pene planum, emarginatum, striatum, alis latis.

Heracleum Sphondylium L. in pratis humidis
 sat frequens prope Grodnam Lososnæ, & alibi:
 florens Julio: perennis. Herba & semina acria,
 leniter aromatica. Spiritum vini viridi colore
 tingit. hanc non amat pecus: in acervos con-
 gesta sacharo caustico, efflorescit, ex quo fer-
 mentato spiritus inebrians formatur: qui exigua
 copia caput turbat, graviaque somnia facit.

Foliolis pinnatifidis Angustis.

6. Heracleum Angustifolium.

Habitus præcedenris. Caulis tripedalis, striato
 fulcatus, hispidus. Folia pinnata, foliolis an-
 gustioribus quam in præcedenti, acutis, fere
 glabris. Petala subviridia.

Heracleum Angustifolium L. communis prope
 Grodnam in sylvis juxta *Niemen* florens Julio:
 perennis.

INVOLUCRO SIMPLICI

SEMINIBUS CORONATIS SESSILIBUS.

Foliis diversis & fistulosis.

7. Oenanthe Fistulosa.

Radices stoloniferæ, passim bulbos producentes in luto aquoso diffusæ. Caulis erectus, debilis, fistulosus, penè foliis nudus. Folia ima penitus diversa, duplicato pinnata foliolis minimis rotunde lobatis, seu quinquedentatis, planis Folia caulina ex nervo fistuloso, pinnulis paucis trifidis sensim angustioribus, filiformibus, fistulosis. Umbella universalis paucas umbellas peculiare producit; tres aut quatuor rotundas densas. Involucrum universale unifolium, vel nullum; peculiare foliorum, trium ad decem latiusculorum alborum, brevium. Petala alba extus, subrubella exteriora majora. Semina pentagona pyramidalia, cornuta. Oenanthe fistulosa L: inveni in aquosis. Sylvæ Bobrowszczyzna florentem Junio. Grodnensis. Semina aromatica: radices ingratum spargunt odorem, Mihi suspecta tanquam venenum.

 INVOLUCRO PINNATO.

SEMINIBUS HISPIDIS.

Foliis & seminibus hispidis.

8. Daucus hispidus.

Caulis erectus, cubitalis, & bicubitalis. Folia magna hirsuta, subaspera, numerosis pinnis pinnatis; pinnulis profunde & acute semipinnatis & bi tridentatis. Involucra magna ex foliis cavis pinnatis, peculiaria ex foliolis lineari - lanceolatis; permaturitatem tota umbella hemispherii cavi figuram induit, cujus paries est involucrum. Flores exteriores valde difformes, interiores pene regulares. Flos sterilis in centro umbellæ purpureus. Semina aspera, hispida, alis serratis percurfa.

Daucus Carota L. communis in Lithvania; tota æstate floret in campis circa Grodnam, annua. Semina aromatica, gratum saporem cerevisiæ conciliant. Flatus discutunt. In anorexia utilia; evidenter urinæ fluxum adaugent. Radix Dauci sativi utile nutrimentum Phtificos, dysentericos sublevans.

FLORIBUS FERTILIBUS.

INVOLUCRO SIMPLICI.

*SEMINIBUS ACULEATIS.**Umbellis confertis flosculis rubentibus semine aspero.*9. *Tordylium asperum.*

Caulis erectus, ramosus, tripedalis. Folia duplicato pinnata, foliolis pinnatifidis ovato lanceolatis: impari longiore. Umbellæ planæ pleræque rubentes confertæ. Involucella longa, corollæ radiatæ, omnes hermaphroditæ. Semina ovata, tribus alis spinosis percurfa, aculeis brevibus.

Tordylium Anthriscus L. frequens in Lithvania: florens circa Grodnam Julio. Annua. Est Caucasalis apud Hallerum

Passim varietas caule semi pedali, simplici, foliis pinnatis, foliolis angustioribus, linearibus: in omnibus involucrum generale nullum.

FLORIBUS FLOSCULOSIS
ABORTIVIS.

PETALIS CORDATIS, SEMINIBUS QUADRIALATIS.

Foliolis latis cordatis.

10. *LasERPitium latifolium.*

Radix crassa, odorata, coronata setis. Caulis brachiatus tripedalis. Petioli basi amplissimi nervosi, vaginantes. Folia duplicato-pinnata foliolis firmis oblique cordatis, magnis, dentato serratis, dentibus paucis, semibilobatis trilobis. Umbellæ amplissimæ. Involucrum universale ex octo foliis late lanceolatis; peculiare ex paucioribus angustioribus. Petala inflexa emarginata patentia, in circumferentia subirregularia, lutea. Semina angulis octo membranaceis notata; quatuor in quoque semine.

LasERPitium latifolium L. communis in omnibus sylvis prope Grodnam, florens Julio: perennis. Radix acris aromatica, præstans remedium in *herpetibus, anorexia, suppressione menstruorum, Rheumatismo chronico.*

*Foliis latis tripartitis.*11. *LasERPitium trilobum.*

Plnrimum quò ad habitum & foliationem præcedenti similis, sed differt foliolis trilobatis, lobis obtusis, apice incis, sat bene folia *Aquilegiæ* referentibus: in umbella universali involucri ex paucis foliis. Petala parva, alba, Semina striata, & alata.

LasERPitium trilobum L. inveni circa Grodnam in Sylva juxta *Niemen*: florebat Julio: perennis. Radix aromatica penetrans.

*Foliis angustis, Germinibus hispidis.*12. *LasERPitium hirsutum.*

Caulis tripedalis, hirsutus, præsertim versus basim. Folia pinnata hirsuta, foliolis pilosis, lanceolatis integerrimis Umbella plana, Umbellulis subconvexis, radiis villosis. Universalis involucri foliola, a sex, ad novem; concava, subtus villosa, ad marginem membranacea, alba, reflexa: involucri partialia fere longitudine umbellularum. Petala subæqualia alba, cordata, Germina villosa, Semina alata: matura glabra.

Laferpitium Prutenicum. L. communis prope Grodnam in arvis: floret Augusto. Semina subacria aromatica, penetrantia, vere sudorifica, & diuretica: ante maturitatem apud nos certe viscosa, unde placet phrasis Breyonii qui in centuria prima Tab. 84. bonam hujus plantæ dedit figuram: appellavit illam *Laferpitium Daucoides Prutenicum* viscoso femine: vere enim habitum *Dauci Carotæ* exhibet.

INVOLUCRO SIMPLICI
SEMINIBUS DEPRESSIS STRIATIS,

Foliolis lobatis

13. *Peucedanum trilobatum*.

Radix crassa, villis coronata. Caulis sulcatus, cubitalis. Folia duplicato pinnata, atro-virentia, amplissima, angustis laciniis elliptico-lanceolatis, bilobis, trilobis seu ultimis tribus confluentibus. Involucrum universale bifolium: particulare ex decem foliolis brevibus angustis. Petala æqualia viridi lutea, cordata. Semina ovata complanata, trifurcata, tri-

bus eminentiis in dorso percurfa.

Peucedanum Silaus L: fat frequens in pratis prope Grodnam Łabna. Florebat Julio: perennis. Vix pecora herbam tangunt, semina aromatica, vere diuretica: in *herpetibus* & *Rheumatismo chronico utilia*.

Foliotis filiformibus

14. **Peucedanum filiforme.**

Caulis tripedalis. Folia pinnata seu quinquies tripartita, filiformia linearia Involucra brevissima. Flores disci abortivi. Fructus ovatus. Semina striata alâ cincta.

Peucedanum Officinale: L: In Lithvania, non credo spontaneam, passim observavi in hortis derelictis circa Grodnam. Radix aromatica acris, succus in *Asthmate humido, histeria, hypochondriasi*, utilis.

FLORIBUS FERTILIBUS.

PETALIS CORDATIS.

INVOLUCELLIS DIMIDIATIS.

SEMINIBUS GIBBIS, COSTATOSULCATIS.

B

Herba nauseosa, caule maculato.

15. *Conium Maculatum*,

Radix crassa, magna Caulis nervosus crassitudine digiti, maculis purpureis, seu atro rubris pictus, fistulosus, nodosus, ramosus, quatuor pedalis. Folia nitida, firmula, saturate viridia, triplicato pinnata foliolis lanceolatis obtuse dentatis dentibus quinque, aut septem. Umbellæ plurimæ Flores albi. Involucrum universale, ex tribus, quatuor, quinque foliolis latiusculis reflexis brevibus: parziale ex folio uno trifido, unum latus umbellulæ occupante. Petala emarginata, apice inflexo, eminente jugo divisa, in floribus circumferentiæ difformia, stili brevissimi. Semina subglobosa, quinque sulcis striata, jugisque crenatis notata.

Conium maculatum L: *Cicuta Halleri*, Tournefortii: sat frequens prope Grodnam in pratis humidis, florens Junio: biennis. Odor radicis & herbæ ingratus, nauseosus: herbæ extracto, & pulvere, methodo immortalis Störckij præscriptis, sanavimus in Lithuania

nobilem Polonum, carcinomate rodente, qui jam quartam partem linguæ consumpserat; plurimos scirrhos mammarum dissipavimus: caneros duos verè jam exulceratos, ad solidam cicatricem reduximus: extracto cicutæ & emplastro plurima ulcera *cacoetica* in nosocomio Regio Grodnensi radicaliter sanavimus, quorum unum, cum carie in tibia, erat complicatum.

SEMINIBUS CONVEXIS, STRIATIS.

Foliis divaricatis, angustioribus.

16. *Athamanta divaricata.*

Radix crassa, setis coronata. Caulis firmus bipedalis, ramosus. Folia triplicato-pinnata, ampla, firma, subtus venosa, divaricata, seu angulis divisionum obtusis, latis foliolis quinque dentatis: impari trilobato. Involucra ex multis foliolis spadiceis. Petala inflexo-cordata alba, sub rosea, æqualia. Semen ovato oblongum tribus jugis percursum, cum alis membranaceis, calyce coronatum.

Athamanta Oreoselinum L: *Selinum Halleri.*

Communis in Sylvis prope Grodnam, florens Julio: perennis. Radix resinosa, aromatica & tota planta odorata. Semen oleum essentielle volatile fundit, infusum herbæ gratum odorem spargit; tota planta practicis pretiosa, sudorifica & diuretica in omnibus morbis chronicis; in quibus sudores excitandi & urinæ adaugendæ, prætiosissima,

Foliolis decussatis latioribus.

17. *Athamanta decussata.*

Radix crassa, longa annulata, fetis coronata, Caulis firmus, quinque pedalis Folia glabra, glauca, subtus venis nigris picta, ampla duplicato-pinnata, pinnulis latis, semibilobis & semitrilobis circum ferratis. Involucra ex decem foliolis angustis reflexis. Petalo inflexo cordata, alba, extus purpurascentia. Semen ovatum, nucleo modicè gibbo, trifulco, alâ membranacea.

Athamanta Cervaria L: in sylvis prope Grodnam *Grandxicze* florens Julio: perennis. Radix resinosa, aromatica, succedanea præcedentis.

SEMINIBUS SUBOVATIS,
STRIATIS.

Umbella terminali.

18. *Sium latifolium.*

Caulis erectus tripedalis. Folia mollia pinnata, foliolis ellipticis basi cordatis, acuminatis, serratis. Umbellæ caulem & ramos terminantes erectæ. Involucrum universale polyphyllum: particulare ex septem foliolis lato-lanceolatis, sæpe dentatis. Petala æqualia cordata, linea eminente divisa. Semina ovata. Calyce minimo coronata, striata, & alis satis eminentibus percurfa.

Sium latifolium L: communis in locis paludosis prope Grodnam Łosofnæ & alibi. Florens Julio: Planta virosa, certè nociva pecoribus.

Umbella axillari pedunculata.

19. *Sium Angustifolium.*

Habitus præcedentis. Caulis tripedalis, ramosus. Folia pinnata foliolis angustioribus sæpe basi hastatis, quorum secundum par, ita distat a primo, ut deficere videatur. Umbellæ

axillares pedunculatæ. Involucrum universale pinnatifidum.

Sium Angustifolium L: passim in agris prope Grodnam: florens Augusto: perennis.

Umbella axillari sessili.

20. *Sium nodiflorum.*

Caulis ramosus, ramis axillaribus alternis. Folia radicalia pinnata, foliolis ovatis dentatis: caulina lanceolata, serrata, angusta, appendiculata seu ad latera auriculas producentia. aut integra, impari triphylo. Umbellæ aliæ ramos terminantes, aliæ brevissimis pedunculis, quasi ex alis foliorum sessiles; utrumquæ involucrum magnum, latifolium, tridentatum. Flores albi; semina subrotunda, compressa, fulcis levibus sculpta, striata.

Sium nodiflorum L: passim in arvis prope Grodnam. Florebat Julio in Sylva Bobrowszczyzna: perennis.

Foliolis connatis.

21. *Sium falcaria.*

Caulis bipedalis, ramosus. Folia dura pinnata:

foliolis elliptico - lanceolatis, acute ferratis falcatis, ultimis trifidis Nervo folioso late-
fcente superiora ex nervo foliola trilobata,
lobis angustissimis. Involucrum universale, &
particulare, ex multis gracilibus foliolis. Pe-
tala alba, æqualia, cordata. Semina oblonga
utrinque depressa, striata, striis rugosis.

Sium falcaria L: passim circa Grodnam *Krynki*:
florebat Augusto: perennis.

SEMINIBUS DEPRESSIS, STRIATIS.

Radice unica, vix lactescens.

22. *Selinum sublactescens.*

Radix tuberosa, simplex. Caulis angulatus, tri-
pedalis, ramosus. Folia nigricantibus venis
tincta, amplissima, quadruplicato - pinnata,
pinnulis linearibus, laciniis ultimis simplici-
bus, & triplicibus, Involucra ex octo foliis
reflexis. Umbella densa, Petala alba, in-
flexo - cordata, paulum inæqualia: quodque
femen emarginatum, fere planum, ovatum,
nucleo, parum gibbo, tribus jugis percursum.
Selinum palustre L: in paludosis locis prope Gro-

dnam *Losojnæ*: florebat augusto: perennis. Planta aromatica, odore gravi rupta omnibus partibus succum fundit lacteum, sed parum; condita egregium stomachicum, roborans tonicum; pretiosum omnibus quorum lenta, & difficilis est digestio.

Radice multiplici, lacteo succo turgens.

23. *Selinum lactescens.*

Radix conica, crassa multiplex. Caulis duris pilis hispidus. Folia triplicato-pinnata, lobulis ovato-lanceolatis. Involucra minora, quàm in priori: cæterum sat similis.

Selinum Sylvestre L: In pratis paludosis. *Grod-nensis*: florebat Julio *Jeziorum*: perennis. Majorem quantitatem lactis, rupta fundit.

Caule acutangulo, pistilis fructibus reflexis.

24. *Selinum acutangulum.*

Radix lignosa, crassa. Caulis angulosus cubitalis Folia triplicato-pinnata, pinnulis latiusculis simplicibus, & trifidis mucrone albo terminatis. Umbella densa. Involucrum

universale caducum; peculiare ex decem foliolis gracilibus sæpe purpureis. Petala alba extus purpurea, inflexa: extremo majori. Pistili fructûs reflexi. Semen cum nucleo convexo habet duas alas laterales latas, & grandes, tria juga nuclei minora, & calycis vestigium.

Selinum Carvifolium L: communis in arvis prope Grodnam; florens Augusto: perennis.

PETALIS PLANIUSCULIS.

UMBELLULIS GLOBOSIS.

Foliolis simplicibus minoribus.

25. Angelica minor.

Caulis crassus, pollicaris, quinque pedalis: bases petiolorum, vaginæ inflatæ maximæ. Folia magna duplicato pinnata foliolis fere ovatis, acutè seratis, lateralibus appendiculatis impari maximo triphylo. Umbella amplissima, densissima. Involucrum universale nullum. Petala integra æqualia, rubella: segmentis incurvatis. Semina trifurcata, angulosa, subrotunda, alata.

Angelica Sylvestris L communis prope Grodnam in pratis uliginosis Łosofnæ. Florebat Augusto: perennis. Radix crassissima, succo flavo, refinoso, acri, aromatico turgida, sudores provocat: est præstans medicamentum in omnibus morbis in quibus vires sunt debilitatæ; sed præsertim probatum in *Anorexia*, *chlorosi*, affectione *hipochondriaca*, suppressione *Menstruorum*, *Oedematia*.

Foliolis majoribus impari lobato.

26. *Angelica major.*

Radix maxima, fusca, annulata, conica. Folia amplissima, duplicato-pinnata: foliolis ovato lanceolatis serratis magnis. Impari, majore lobato. Involucri partialis foliola ovato-lanceolata. Caulis crassus tripedalis, umbella amplissima, copiosissima. globosa. Petala exteriora in circumferentia paulo majora: in disco fere regularia: cæterum subviridia. Semina striata, iugis vix elevatis.

Angelica Archangelica Lin: fuit mihi allata tanquam spontanea ad ripas fluvii Niemen, 12.

milliaribus, á Grodno, Sæpe inveni, in hortis derelictis prope Grodnam.

Florens Julio: perennis. Radix aromatica, sub-acris penetrans: illius infusum sudorificum In *Catharis, herpetibus, rheumatismo* utile auxilium. In Lithvania, radices sacharo condiuntur, tunc gratissimæ; in *Anorexia pituitosa, jejuno ventriculo masticatæ efficaces.*

INVOLUCRIS PARTIALIBUS,
UNIVERSALI NULLO.

FLORIBUS SUBRADIATIS FERTILIBUS.

INVOLUCELLIS DIMIDIATIS.

Foliis nauseosis.

27. *Aethusa petroselinī folio.*

Caulis sulcatus, glaber, brachiatus. Folia nitida, triplicato-pinnata; foliolis bifidis aut trifidis, segmentis latis quinque, septem dentatis. Involucrum universale nullum, peculiare trifolium. Flores albi. Petala in circumferentia difformia: semina sub globosa quatuor sulcis striata, jugis lutescentibus striatis.

Aethusa Cynapium L: passim in cultis agris, prope Grodnam Florens Julio: annua. Tota planta odore allii virulento scatet, vere venenosa; anxietates, singultus, stupores, convulsiones, mortemque producit. sed pro his effectibus producendis requiritur magna dosis. Potest comedi usque ad sex grana, absque ullo pravo effectū.

FLORIBUS ABORTIVIS.

FRUCTIBUS SUBGLOBOSIS.

Foliolis variis latis & angustis.

28. **Coriandrium diversifolium.**

Caulis bipedalis, glaber ramosus. Folia inferiora bipinnata, foliolis latis ovalibus, lobatis & dentatis. reliqua folia decomposita foliolis angustissimis. Flores albi Corolla radiata. Petala inflexo emarginata. Involucrum univernale monophyllum: partialia dimidiata. Fructus sphaericus, globosus. Semina leviter striata.

Coriandrium Sativum L: ubique colitur prope Grodnam, unde sæpe spontanea invenitur:

florens Julio annua. Semina recentia Cymicis odorem spargunt, sed desiccata amittunt, tunc speciali aromate flagrant, in torminibus a flatibus, & in spasmodicis histericis utilia.

FRUCTIBUS OBLONGIS.

Rostrum seminum brevi.

29. Scandix hispida.

Caulis debilis pedalis. Folia triplicato-pinnata, pinnulis pinatis, lobulis ultimis nervo latioribus, lanceolatis: vaginis petiolorum magnis, ciliatis. Umbellæ raræ & exiguæ: involucri universale nullum, peculiare quatuor aut quinque foliolis, lanceolatis. Flores omnes fertiles. Petala alba difformia. Semina ovata, rostrata hispida.

Scandix Anthriscus L: juxta sepes prope Grodnam: florebat initio Junii annua. Est *Caucalis* apud Hallerum & Rivinum.

Rostrum seminum longissimo.

30. Scandix Cornuta.

Caulis pedalis. Folia longa subhirsuta tenuifolia.

simè divisa, pinnis pinnatis, pinnulis profundissime bipartitis, & tripartitis lanceolatis, angustis laciniis capillaceis. Umbellæ valde simplices, bacillis fere binis, peculiare etiam paucifloræ. Involucrum universale nullum, peculiare ex quinque, sex, aut septem foliolis latis, lanceolatis, flores albi exteriores, valde difformes. Semina basi cylindrica, striata, lævia: rostro longissimo prædita.

Scandix pecten veneris L: nunquam inveni in Lithvania. Frequentem observavi inter segetes prope Varsaviam: annua.

FRUCTIBUS OBLONGIS.

INVOLUCELLIS PENTAPHYLLIS.

Caule Striato

31. *Chærophyllum tumidum.*

Caulis crassus hirsutus, fistulosus, sub ramis intumescens seu geniculis tumidiusculis striatus. Folia maxima cubitalia glabra, triplicato-pinnata foliolis latiusculis acute dentatis, & semipinnatis, nervis hirsutis. Umbellæ pla-

næ, non densæ. Involucrum universale unifolium, aut nullum: peculiare ex quinque ad septem fit latiusculis foliis ovato-lanceolatis subhirsutis, per ætatem reflexis. Petala alba, integra, leniter tantum emarginata, sed flores exteriores irregulares, externo petalo maximo. Semina elongata, nitentia, livida, tubis seu stilibus brevibus coronata.

Chærophyllo Sylvestre L: communis in Lithuania: frequens in pratis prope Grodnam: florens fine Maji: annua. Foetida planta, diu trita mihi excitavit *Cephalalgiam*, unde merito suspecta.

Caule scabro

32. *Chærophyllo Geniculatum*.

Caulis subhirsutus, scaber sub geniculis tumens. — Folia hirsuta duplicato pinnata laciniis seu foliolis breviter latis, lanceolatis, uno aut altero dente parum profunde incisus, obtusis, cæterum ferratis. Umbella sæpe ad alterum latus nutans. Involucrum universale ex aliquot exiguis foliolis linearibus cadu-

cis; particulare monophyllos ex octo segmentis ovato-lanceolatis brevibus aristatis reflexis. Petala, in exterioribus floribus inæqualia, cordiformia; in interioribus fere regularia; semina fulva sat magna, evidenter striata, & sulcata, elongata tuberculis coronata.

Chærophyllum temulum L: communis prope Grodnam in pratis & iuxta sepes: florebat Majo Łosofnæ; annua.

Seminibus subulatis

33. *Chærophyllum hirsutum*.

Radix longissima. Caulis fistulosus tripedalis hirsutus. Folia duplicato-pinnata foliolis profundè incisus acutis, serratis segmentis. Petioli hirsuti, umbellæ parvæ. Involucrum universale unifolium, peculiare ex quinque latis foliolis, inæqualibus per ætatem reflexis, ora alba. Petala cordata inæqualia, interiora minus difformia, alba aut rubra. Semina longa cylindrica, sulcata, longas tubas, seu stilos retinentia.

Chærophyllum hirsutum L: communis prope Grodnam penes aquas Łosofnæ; florens Junio: perennis. Est *Myrrhis* apud *Halterum*.

Caule levi, radice bulbosa.

34. *Chærophyllum bulbosum*.

Radix bulbosa. Caulis fistulosus glaber, geniculis tumidis. Folia triplicato pinnata, foliolis numerosis subhirsutis, serratis, lacinia-
tis, lanceolatis, trilobatis. Involucrum uni-
versale unifolium, particulare ex tribus fo-
liolis mucronatis. Petala alba quasi cordata,
inæqualia. Semina striata sulcis pigmento
fusco obductis.

Chærophyllum bulbosum L: communis in pratis prope Grodnam florens Junio: annua; primo vere radices rotundæ succulentæ, postea li-
gnescent & elongantur: vix crederem illas verè esculentas, utpote pertinentes ad plan-
tam, cujus folia sunt foetida, & virofa, im-
pune tamen non nulla manducavi.

Foliis subbiter-natis.

35. Chærophylum Aromaticum.

Caulis bipedalis & tripedalis, scaber, erectus, maculis purpureis notatus. Folia subbiter-nata, foliolis ovato-lanceolatis, acutis serratis, subtus atro-virentibus, subscabris. Umbellæ erectæ planiusculæ. Involucrum universale unifolium, vel polyphyllum ex foliolis acuminatis lanceolatis reflexis, ad oras membranaceis & albis. Involucrum parziale, ex foliolis similibus á sex ad decem: flores albi. Petala cordata introrsum incurvata. Semina oblonga, gracilia, glabra, fusca; stylo persistente aristata, obsolete quadrisulca.

Chærophylum *Aromaticum* L: & Jacq: Tab 150. flor: Austr: folia trita inter digitos gratum spargunt odorem, aromaticum, flores etiam svaveolentes; semina vix odorata, vix sapida: communis prope Grodnam in loco dicto Łosofna. Florebat fine Junii.

Est *Angelica Sylvestris major* hirsuta, *Lòeseli*.
Fl. Pruss: pag: 16.

FLORIBUS FLOSCULOSIS,
FERTILIBUS.

FRUCTIBUS CALICE CORONATIS.

Foliolis refractis.

36. *Phellandrium divaricatum.*

Caulis crassissimus, pollicaris, cubitalis. Folia maxima triplicato-pinnata, foliolis refractis seu ad angulos obtusos cum nervo ramosis, pin-
nulis ultimis nervo latioribus, lanceolatis, den-
tatis, obtusis. Involucrum universale nullum
particulare ex septem foliis gracilibus brevi-
bus. Petala cordiformia, alba. Semina ovata
oblonga, lævia striis quasi picta, coronata
calyce exiguo, & pistillis persistentibus.

Phellandrium aquaticum L. inveni prope Gro-
dnam iuxta ripas stagni Jeziory: florebat Ju-
nio: perennis.

Obs: Semina aromatica & acria infusa spiritui vi-
ni contra ulcera *carcinomatosa* laudantur: in-
fusio aquosa in Phtisi cum emolumento præ-
scripta: cæterum ipsa herba pro *Equis* non

est venenum per se, sed propter *Curculionem* quem fovet; juxta Linnæum. Cataplasma ex foliis in *cancro* & *gangrena* vere pretiosum.

UMBELLA EXPANSO · PLANA.

Foliolis magnis, simplicibus, & lobatis.

37. Imperatoria trilobata.

Radix crassa tuberculosa, teres, quasi articulis distincta. Caulis crassius tripedalis ramosus. Folia circumscriptione ampla, & lata, pinnata foliolis aliis simplicibus, aliis semitrilobis : impare trilobato, omnibus acute ferratis, Umbellæ maximæ & copiosissimæ. Petala alba, inflexo · marginata. Semina ovata, emarginata, margine cincta, compressa, nucleo convexo, trisulco.

Imperatoria Ostruthium L: colitur in omnibus hortis rusticorum; etiam sponte crescentem inveni iuxta ripas Niemeni. Floret Julio: perennis. Radix aromatica, flagrans oleo essentiali, & refina scatens: sudores & urinam movet, & majori dosi alvum laxat, in *asthma-te pituitoso, ventriculi debilitate, febribus quar-*

tannis, in colicis, a vermibus, & a sabura pituitosa nunquam satis laudandum medicamentum.

UMBELLA RIGIDULA.

Caule purpureo.

38. Sefeli Purpureum.

Caulis semipedalis & pedalis, striatus, purpureus. Vaginæ petiolorum membranacæ, ventricosæ, emarginatæ. Folia bipinnata foliolis pinnatifidis, segmentis lanceolatis, linearibus, acutis, planis. Involucrum universale unicum foliolum exhibet; particulare plurima lanceolata, margine membranacea. Umbella convexa, densa. Petala albo-purpurea. Semina fusca, ovata, parva, gibba, striata, exigua membrana ad circumferentiam adaptata.

Sefeli *annuum* L: communis prope Grodnam. Florens Augusto & Septembri biennis. Radix acris, aromatica.

Caule Filiformi.

39. Sefeli Filiforme

Caulis pedalis, ramosus, filiformis, divaricatus. Folia parva duplicato-ternata, linearia, raro lobata. Umbellæ nudæ. Pedunculis sex sæpius, seu subsexfidis: umbellulæ involucretae. Flosculis sex, ad octo. Involucella fetacea.

Sefeli *Saxifragum*. L: sat frequens in arvis arenosis prope Grodnam florens Augusto: annua.

PETALIS PLANIUSCULIS.

Radice cava, cellulosa.

40. Cicuta cellulosa.

Radix maxima cellulosa. Caulis crassus bicubitalis. Folia maxima plicato-pinnata pin-nulis quinquefidis, trifidis quasi digitatis, bifidis simplicibus ovato lanceolatis, segmentis longis dentato serratis. Involucrum universale ex paucis foliis, etiam unico, aut nullo: peculiare ex pluribus angustis, longissimis. Petala alba, inflexo-cordata, ferè æqualia.

Semina ovata subhirsuta albis marginibus, al-
lis tribus eminentibus percurfa.

Cicuta virosa L: in paludibus & aquosis commu-
nis prope Grodnam Łosofnæ, & alibi flore-
bat Augusto: perennis. Radix secta fundit suc-
cum flavum venenosum graveolens vix acre:
nociva & lethalis hominibus in quibus anxie-
tates & nauseas excitat, sed requiritur sat ma-
gna dosis: in hoc casu cito emeticum præscri-
bere est necesse.

INVOLUCRIS PARTIALIBUS OVATIS.

Foliis simplicibus amplexicaulibus.

41. *Bupleurum perfoliatum.*

Caulis bipedalis ramosissimus. Folia glauca,
glaberrima, ovato lanceolata, amplexicau-
lia seu caule circumdata. Involucrum univer-
sale nullum, peculiare profundissime trifidum,
& quinquesidum ex foliolis latissimis ovato
acuminatis umbellam comprehendentibus.
Flores lutei. Petala æqualia, integra, revoluta.
Semina profunde sulcata, quasi alata.

Bupleurum rotundifolium L: elapsa ex horto Bo-

tanico Regio Grodnensi, spontanea facta in agris vicinis. communem inveni inter segetes circa Varsaviam, florebat Julio: annua. Vis vulneraria sicut in plurimis aliis speciebus mihi videtur vana, nam iuxta nostra experimenta æque cito vulnera energiæ naturæ commissa, fuerunt sanata, ac illa quæ tractavimus cum foliis perfoliatæ.

Obs: Specimina possideo vix semipedalia, caule simplicissimo, tenui, foliis rotundioribus, obtusis. In aliis acumen durum terminat folia, & involucra, quod est nervus prolongatus.

INVOLUCRO NULLO, NEC UNIVERSALI,
NEC PARTIALIBUS.

Foliis decussatis

42. Carum decussatum.

Radix magna & longa, caulis. cubitalis, Folia longa & parum lata, duplicato-pinnata pin-
nis primis longioribus, circa nervum decussa-
tis. pinnularum laciniis rectis tridentatis &
bidentatis. Involucra nulla aut generale mo-
nophyllum. Petala carinata inflexo-emargina-

ta Semina semiovalia seu ovato - oblonga profunde striata.

Carum Carvi L: passim circa Grodnam in pratis florebat Junio *Dubnica* annua. Planta aromatica optimum suppeditat armentis pabulum: semina flatus dispellunt, concoctionem alimenterum adjuvant.

FLORIBUS, FLOSCULOSIS FERTILIBUS.

SEMINIBUS DEPRESSO-PLANIS.

Foliolis latis

43. *Pastinaca lutea.*

Caulis rectus sepedalis, Folia nitentia glabra, simpliciter pinnata, foliolis circum ferratis latis, superioribus lanceolatis. Involucra nulla. Petala lutea, æqualia integra, acuminata apice revoluta. Semen planum margine foliaceo cinctum.

Pastinaca Sativa L: communis prope Grodnam. in pratis humidis Łosofnæ & alibi, florens Julio: perennis. Est mater varietatis Horten-

sis, cuius radix dulcis edulis crassior. in Sylvestri è contra radix dura gracilis annulosa, tota planta leviter acris, aromatica, ex radice saccharatum obtinetur: illius decoctum in *herpetibus & scabie* utile adjuvans.

SEMINIBUS MARGINATIS STRIATIS.

Foliolis tenuissimis.

44. Fœniculum capillaceum.

Radix alba acris; Caulis teres levis, bicubitalis Folia amplissima levissima multoties pinnata, foliolis teretibus capillaribus, Involucra nulla. Umbellæ magnæ cavæ, flores lutei petalis integris æqualibus, tubis longis. Semina ovata sulcata.

Anethum fœniculum L: ubique facta spontanea circa Grodnam, florens Julio: annua tota planta & semina svavis odoris, & saporis; menses, urinam, exanthemata, expellit illius succus, ad uncias quatuor datus; excitato sudore febres tertianas post toleratos paroxismos non nullos egregie profligat. Semina flatu discutiunt, colicasque spasmoticas pacant, vique speciali fluxum lactis in mammis adaugent.

PETALIS CORDATIS.

SEMINIBUS GIBBIS STRIATIS.

*Foliis summis ternatis.*45. *Aegopodium ternatum.*

Caulis erectus angulosus tripedalis. Folia ima bipinnata pinnis ex foliolis quinque, caulina ternata, seu trifolia: foliolis latis ovatis semitrilobis à nervo inæqualiter divisis: vaginæ petiolorum magnæ. Umbellæ densæ inæquales. Involucra nulla. Petala alba profunde cordata, in exterioribus floribus inæqualia, stili longi. Semina crassa, semiovalia striata.

Aegopodium podagraria L: communis in umbrosis locis prope Grodnam: florens Majo: perennis. Planta leniter aromatica edulis pro hominibus & a pecore amatur.

PETALIS INFLEXIS.

SEMINIBUS MINUTIS, STRIATIS.

*Foliolis lobatis.*46. *Apium lobatum.*

Radix crassa, carnosa, ramosa; odore penetra-

bili, succo flavescente. Folia pinnata, nitentia, foliolis ferratis, lateralibus semibilobatis terminali semi-trilobato; caulis crassus fungosus, brachiatus; umbellæ paucifloræ, aliæ petiolatæ, aliæ ex aliis pene sessiles. Petala alba exterius subviridia æqualia integra, inflexa, semina pauca, profundè sulcata, inter sulcos foraminulata.

Apium graveolens Lin: Mater Hortensis quæ vocatur Celeri: in sylvestri radix & folia acria, amara; in hortensi radices sub aromatici, aromate proprio, stomachicæ, verè aphrodisiacæ. Sylvestris radices nauseosæ, venenosæ.

PETALIS CORDATIS.

UMBELLIS ANTEFLORESCENTIAM
NUTANTIBUS.

Foliolis angustis.

47. Pimpinella angustifolia.

Radix alba, acris, longa. Caulis firmus subhirsutus bipedalis. Folia nitida pinnata foliolis ovato lanceolatis acute ferratis sæpe appendiculatis, extremo trilobato; superiora folia

angustiora, profundius incisa. Umbellæ raræ
Involucra nulla. Petala cordata, inflexa. Se-
mina ovato-oblonga, tribus lineis eminen-
tibus distincta, striata stili longi stigmata sub-
globosa.

Pimpinella *saxifraga* varietas major L: in arvis
prope Grodnam communis florens Junio: pe-
rennis.

Foliolis latis.

48. Pimpinella latifolia.

Præcedenti minor cæterum sat similis differt
foliis ovatis.

Pimpinella *Saxifraga* varietas minor L. ubique
prope Grodnam in arvis, florens Junio: pe-
rennis.

Foliolis laciniatis.

49. Pimpinella laciniata.

Habitus præcedentium sed folia superiora &
caulina exhibent pinnulas profundissime lo-
batas quasi pinnatas dentatas.

Pimpinella *Saxifraga* varietas hircina L: etiam
frequens prope Grodnam in arvis, florens Ju-

lio, Augusto: perennis Foliorum odor gratus pomum referens, sapor acris non ingratus, radix acrior aromatica, cujus infusio & tinctura præstantes in debilitatibus ventriculi, in lassitudinibus a transpiratione suppressa: cæterum evidenter adauget fluxum urinæ, menstruorum; in scabie ulceribus, & vulneribus pulvis & decoctum verè utilia.

FASCICULUS II.

CRUCIATÆ.

S E U

TETRAPETALÆ, STAMINIBUS
PETALORUM SESQUIALTERIS.

TETRADYNAMIA LINNÆI.

Classis naturalis cujus genera difficilia sunt, & diversa juxta varios Auctores, sed species certæ. Calyx in his plantis in plerisque caducus, quatuor foliolis constans, quorum duo sæpe deorsum producuntur & aliquantum basi sunt gibba, Petala quatuor, rarissime nulla, ungues longi, erecti, angulum rectum cum reliqua Petali parte lata peragentes, plerumque petala sunt æqualia, rarissime duo minora sicut in Iberide, sex sunt stamina quorum duo breviora: in paucis duo tantum aut quatuor: in multis glandulæ succulentæ observantur ad basim filamentorum. Fructus filicula aut silicula bivalvis, valvis dehiscentibus, plerumque septo in duos loculos divisus cui, septo semina adhærent.

Tetrapetalæ Cruciatæ sæpius flores ferunt in corymbum terminatos, sensim dum flores inferiores deflorescunt, elongatum in spicam; in pluribus folia sessilia, alterna sunt pinnatifida aut lyrata: in omnibus fere cruciatis sapor & odor sunt propriæ indolis; penetrantes, scilicet in recentibus, nam post desiccationem dissipato principio volatili solo medicamentofo planta iners manet & fere fatua: unde debent vel recentes in medicinam recipi, vel saltem sirupi rite preparati: omnes dicuntur antiscorbuticæ.

CRUCIATÆ, SILICULOSÆ,

SILICULA INTEGRA NEC APICE EMARGINATA.

SILICULÆ VALVULIS PLANIUSCULIS STILO NULLO.

Caule Folioso.

50. *Draba lutea.*

Caulis palmaris, vix ramosus folia caulina sessilia, cordata, dentata, hirsuta, radicalia petiolata, ovata integra: pedunculi longi: flores lutei racemosi, villosi. Calycis foliola minima

hirta petala calyce paulo longiora, filiculæ obliquæ, incurvæ, oblongæ, ovatæ, stilo brevi.

Draba muralis L: varietas *Nemorosa*, frequens prope Grodnam, florens fine aprilis, in arvis, biennis.

Obs: Folia caulina invenio dentata & non dentata, radicalia rofulam formant foliorum: quorum inferiora minora, superiora majora pilis densis rigidis in circumferentia onusta, etiam integerrima sunt & dentata, frequens est varietas minima pollicaris foliis triplo minoribus, pauciflora, quæ crescendo elongatur, fitque palmaris, tunc caulis exhibet sex folia alterna dentata, sæpe ex una radice plurimi caules; in plerisque speciminibus vix folia radicalia dici possunt petiolata.

Caule aphylo

51 *Draba alba.*

Folia radicalia rofulam ad terram formantia, petiolata, subhirsuta, subdentata, elliptica, parva, scapi quadriunciales, ramosi, petala alba profunde divisa, filicula elliptica, compressa

pressa acuta, stilo brevi, femina compressa, numerosa.

Draba Verna L. communis ubique in arvis prope Grodnam, floret aprili, annua.

Obs: In plerisque nostris speciminibus folia omnia integerrima, sæpe scapi vix pollicares, uniflori aut biflori, in plerisque multiflori, pedunculis longis patentibus, unde scapus dicitur ramosus, video folia glabra & hirsuta, filicula evolvitur ante expansionem corollæ, unde plerumque oblitterantur stamina.

SILICULÆ PEDICELLATÆ, VALVULIS PLANIS, STILO EXERTO.

Foliis Alternis

52. *Lunaria flagrans.*

Caulis tripedalis, erectus, ramosus. Folia inferiora opposita; superiora alterna, longe petiolata cordata, elongata, circumferrata, hirsuta. Flores sparsi: Calyx coloratus, albus, subviolaceus, cujus duo foliola basi deorsum producta. Petala violacea, odorata, filicula lata ovato lanceolata, plana pedicellata, stilo longo, femina reniformia.

Lunaria rediviva L: rara circa Grodnam, inveni
florentem majo in magna sylva Bobrowfzczy-
zna: perennis, Folia amara.

SILICULÆ VALVULIS CONCAVIS, STILO
PERSISTENTE.

Foliis glabris

53. Myagrum glabrum.

Caulis cubitalis. brachiatus, asper; folia sa-
gittata, elliptico lanceolata, integra, petala
pallidè lutea, siliculæ ovato cordatæ, pe-
dunculatæ, semina multa.

Myagrum sativum L: Grodnensis in cultis, adve-
na, florens julio, annua.

Foliis hirsutis,

54. Myagrum rugosum.

Caulis cubitalis, brachiatus; folia amplexicau-
lia, auriculata, hirsuta, acuta, flores parvi
paniculato racemosi: petala flava, silicula or-
biculata, punctato rugosa, stilo permanente,
femen unum altero abortiente.

Myagrum paniculatum L: Rapistrum Halleri, Tour.

nefortii, Grodnenfis ubique in cultis, florens Majo, Junio: annua.

Obs: Plurima inveni specimina caule simplicissimo, racemo unico, filiculis rugosis, pilosis, foliis dentatis: an simplex varietas paniculati? aut myagrū rugosum Linnæi?

SILICULA EMARGINATA APICE.

PETALA DUO EXTERIORA MAJORA,

Foliis sinuatis.

55. Iberis Nudicaulis,

Caulis semipedalis, parum foliosus, simplex, Folia radicalia rosulam formantia, pinnatifida, firma, pinna impare amplissima sæpe trilobata; caulina pauca, duo aut tria. Flores parvi. Calycis foliola ovata, petalis breviora. Petala ovata, integra, alba, quorum duo exteriora majora. Silicula ovata, lata, emarginata.

Iberis Nudicaulis L: rara circa Grodnam, florebat initio Maji; in arenosis œconomix Krynki: annua.

FILAMENTA QUÆDAM LATERE INTERI-
ORE DENTE NOTATA, SILICULA
BILOCULARIS.

56. *Alyssum incanum* L.

Caulis cubitalis, erectus. Folia lanceolata, incana, integerrima. Flores corymbosi. Petala parva, alba, siliculæ oblongæ villosæ, stilo persistente. Pedunculi placentâ crassâ terminati.

Alyssum incanum L: communis ubique prope Grodnam, in arvis & pascuis; floret ab initio Maji, ad finem Julij: perennis.

Obs: Caulis basi rubescens, uliginosus, simplex & ramosissimus. Folia cauli appressa sapore singulari, parum acri, non ingrato. Petala bifida: Germina villosa.

SILICULA CORDATA VALVULIS OBTUSIS
GIBBIS.

Foliis diversis.

57. *Cochlearia flagrans*.

Caulis ramosus, palmaris, tener. Folia succulenta; radicalia petiolata, subrotunda; cau-

lina amplexicaulia, ovato-lanceolata, angulosa, sinuata. Calycis foliola cava. Petala alba, odorata. Silicula gibbosa, rugosa, stilo brevi persistente acuminata.

Cochlearia Officinalis L. passim inveni sponte crescentem, in arvis prope Grodnam, attamen illam credo advenam, elapsam ex hortis: florebat Majo: biennis. Planta recens acris, magnam quantitatem salivæ elicit; princeps medicamentum contra scorbutum, spiritus cochleariæ, in paroxysmis dolorum dentium efficax.

SILICULIS RENIFORMIBUS

Foliis pinnatifidis.

58. Coronopus procumbens.

Caules plurimi, decumbentes, procumbentes, ramosi, palmares. Folia pinnatifida, pinnulis inæqualibus, latiusculis incis. Pedunculi brevissimi, unde flores ferè sessiles. Petala leviter emarginata, albâ silicula, seu fructus duobus articulis paulò quam circulus minoribus, totis cristatis & verrucosis, monospermis, unde silicula dici potest reniformis.

Cochlearia Coronopus L: florentem fine Maji observavi in campo tribus milliaribus a Białystok, eundo Varfaviam. Herba acris, antiscorbutica.

Foliis radicalibus crenatis, caulinis incis.

59. Armoracia Lapathifolia.

Radices longæ, crassæ, acerrimæ. Folia radicalia petiolata, maxima, glabra, ovato-lanceolata, rotundè crenata. Caulis cubitalis, superne ramosus, erectus; folia caulina sessilia, lanceolata, incisa. Flores paniculati, racemis laxis. Petala alba, odorata, calyce longiora. Silicula ferè ovata, stilo crasso, globuloso terminata.

Cochlearia Armoracia L: frequens prope Grodnam, in locis humidis, juxta amnem Łosoſnæ & alibi; florebat Julio: perennis. Radicis aqua stillata, acerrima. Succus illius magnæ doſi emeticum evadit.

**SILICULA CORDATA VALVULIS
ACUTE CARINATIS.**

Petalis nullis, staminibus duobus.

60. Lepidium apetalos.

Caulis ramosus, palmaris aut pedalis. Folia radicalia pinnata, pinnis dentato-femipinnatis; caulina linearia, integerrima. Flores minimi. Calyces colorati, lutei. Petala nulla. Stamina tantum duo. Silicula ovata, vix emarginata, bilocularis. Semen unum in quoque loculo, odor & sapor totius plantæ, ingratus & acer.

Lepidium ruderales L: ubique prope Grodnam juxta vias; florebat initio Junii: annua. Odor fortis, penetrans, mihi non ingratus. Sapor acris. Succus herbæ in ulceribus scorbuticis, mirandos producit effectus,

SILICULA OBCORDATA VALVULIS MARGINATO-CARINATIS.

Foliis integris glabris.

61. Thlaspi Lutescens.

Caulis pedalis, angulosus, brachiatus. Folia lutescentia, amplexicaulia, glabra, ob-

longa, dentata; inferiora petiolata, profundius dentata. Flores parvi, albi. Siliculæ glabræ planæ, orbiculatæ, magna ala filiculam augente; ala superius hilo insigni emarginata: Semina nigra.

Thlaspi arvense L. ubique in arvis prope Grodnam, florens Aprili: annua.

Obs: Silicula concava sicut cochlear; singulariter hæc species crescendo mutatur, florens vix tripollicaris, postea elongatur: raro sex stamina inveniuntur, quia filicula cito crescens, plurima obliterat. Anno 1779. floruit 10. Martii: plurima specimina florida offerunt nobis, omnia folia integerrima, nullo modo dentata: herba subacris.

Foliis integris subvillosis.

62. *Thlaspi incanum*-

Caulis cubitalis, erectus, villosus; supernè tantum ramosus. Folia inferiora petiolata, ovata; caulina sagittata, dentata, omnia mollia, subincana: calycis foliola macula ovali notata. Petala alba. Silicula hirsuta, subrotunda.

tunda, summa parte emarginata, alata; stilo persistente: semina subtrigona.

Thlaspi campestre L. passim in arvis prope Grodnam, florens Majobiennis. In plerique specimenibus folia radicalia sinuato-lyrata.

Silicula triangulari.

63. *Thlaspi polymorpha.*

Caulis erectus, cubitalis, brachiatus. Folia radicalia petiolata, subhirsuta, pinnatifida, pinnis oppositis, extrema majore; caulina sessilia, elliptica, integra. Petala parva, alba, patula. Silicula triangularis, sursum dilatata. Semina multa, ovata.

Thlaspi bursa pastoris L. communis ubique prope Grodnam, in arvis cultis; florens Aprili, Majo: annua.

Obs: Mirè varians hæc species quoad altitudinem & figuram foliorum: folia radicalia non sunt semper pinnatifida, inveni specimina in quibus erant plerique integerrima, alia in quibus erant simpliciter sinuata. Caulis est ramosus aut simplicissimus. Germina ovata

sunt, & evadunt tantum triangularia. Seminibus maturescentibus, stigma crassum, papillosum, album. Stilus brevis. Filamenta curva. Anthæræ griseæ. Foliola calycis linearia. Pili albi in foliis & caule: herba parum acris, antiscorbutica.

CRUCIATÆ SILIQUOSÆ.

CALICIS CLAUSI FOLIOLIS LONGITUDINALITER CONNIVENTIBUS.

SILIQUA ARTICULATA.

Siliqua uniloculari, cornuta.

64. *Raphanus cornutus.*

Caulis pedalis, hirsutus, asper. Folia pinnatifida, pinnis raris, confluentibus, dentatis; ultima maximâ, ovali, dentata; superiora simplicia. Calyx viridis, subhirsutus: foliolis duobus basi gibbis. Petala longitudine calycis, alba, venis obscurioribus picta; glandulæ ad ortum staminum quatuor. Siliqua stricta, teres, articulata, levis, unilocularis, longè cornuta.

Raphanus raphanistrum L: Grodnensis, arvensis, communis, florens tota æstate: annua. Herba acris, validi odoris, suspecta.

Obs: Frequentior adhuc est varietas, flore luteo, cæterum etiam diversa glabritie & hirsutie foliorum.

SILIQUA TETRAGONA.

FLORIBUS LUTEIS,

Foliis lanceolatis, integris.

65. *Erysimum Cheiranthifolio.*

Caulis semipedalis aut pedalis, erectus, ramosus. Folia lanceolata, subaspera, integra. Flores racemosi. Calyx patens. Petala lutea, exigua. Siliquæ erectæ, unciales, obtusè quadrangulæ.

Erysimum Cheiranthoides L: Grodnensis frequens, florens Julio in arvis: annua.

Foliis runcinatis.

66. *Erysimum runcinatum.*

Caulis erectus, cubitalis, ramosus, ramis patentibus, subnudis. Folia runcinata seu pinna-

tifida; pinnulis rectis aut retrosum versis, dentatis; extremâ maxima, triangulari Flores exigui. Calycis foliola subhirsuta, non gibba. Petala angusta, submarginata, lutea. Siliquæ ramo adpressæ, hirsutæ, teretes, fine conico. Semina pauca.

Erysimum Officinale. L: communis juxta vias prope Grodnam, florens Junio: annua. Sapor foliorum vix acris: Sirupus laudatur in asthmate, catharo, raucedine.

SILIQUA TETRAGONA.

Foliis lyratis.

67. *Erysimum Lyratum*.

Caulis cubitalis, erectus, ramosus, sulcatus. Folia lyrato-pinnatifida; pinnâ extrema maxima, subrotunda: racemi florum densi, numerosi. Calycis foliola oblonga; exteriora basi subgibba. Petala flava, emarginata. Siliquæ breves, teretes, subangulosæ, erectæ. Semina plurima, punctata.

Erysimum Barbarea L: Grodnensis, frequens in

humidis prope urbem, florens Majo: perennis.
Mitis est edulis, non ingrata in acetariis,

FLORIBUS ALBIS.

Foliis cordatis.

68. *Erysimum alliaria.*

Caulis tripedales, ramosi; ramis adscendentibus. Folia inferiora longè petiolata, superiora sessilia, omnia cordata, levia, flaccida, serrata. Calyx albus. Petala parva, alba. Siliquæ longæ, tenues, quadrangulares; angulis duobus vix eminentibus.

Erysimum alliaria L: Grodnensis, sylvatica, ruderalis, florens Majo, Junio: perennis Herba & semina trita, allium redolent: intus in anorexia, ictero, cholerosi; extus in ulceribus saniosis, vere utilis.

Ocs: Specimina inveni, caule simplicissimo vix semipedali, foliis parvis, floribus paucis.

GERMINE UTRINQUE GLANDULA NOTATO*Foliis lanceolatis dentatis.***69. Cheiranthus angustifolius.**

Radix crassa, lignosa. Caules cubitales, erecti, ramosi, duri, subhirsuti. Folia lineari-lanceolata, integra passim, raris dentibus, longis: in inferioribus glauca, villosa. Flores parvi: foliola calycis basi gibba. Petala lutea. Siliquæ longæ, quadratæ, pedunculis adpressæ. Semina ovata, numerosissima.

Cheiranthus Erysimoides L: Lithvanica, observata juxta ripas fluvii Bóg: florebat Junio: biennis. Videre est ex descriptionibus, quam parum inter sese differunt, Erysimum Cheiranthoides, & Cheiranthus erysimoides.

**GLANDULÆ QUATUOR INTRA FOLIOLA
CALYCINA. STIGMA SIMPLEX.***Foliis ovatis scabris.***70. Arabis scabra.**

Caules pedales, erecti, ramosi, ferè nudi. Folia radicalia petiolata, plurima in orbem dis-

posita, ovato-lanceolata, acuta, integra, hirsuta; caulina pauca, lanceolata, penè glabra. Flores exigui. Calyx tubulosus, foliolis duobus basi gibbis. Petala alba: filiquæ graciles teretes, curvatae, a caule plurimum discedentes.

Arabis Thaliana L: Grodnensis, frequens, arvensis, florens Majo: annua.

GLANDULÆ DUÆ INTRA STAMINA BREVIORA, DUÆ EXTRA STAMINA LONGIORA.

Foliis amplexicaulibus sagittatis.

71. *Brassica lutea.*

Radix tenuis. Caulis cubitalis, tenuis. Folia caulina cordato-ovata, sessilia, amplexicaulia, glabra; radicalia lyrata, sub-hispida, flores in summitate plantæ corymbosi. Calyx tubulosus, erectus; foliolis exterioribus deorsum gibbis. Petala lutea, minima. Siliqua tetragona, longa curva.

Brassica Campestris L: communis prope Grodnam in arvis, florens Julio: annua.

Obs: Folia radicalia sæpissime apud nos, lingula-

to-spatulata, Flores ante perfectam evolutionem, in summitate caulis conglomerati, postea evolvitur racemus. Petala vix longitudine unius lineæ & dimidiæ: sæpe plurimi caules ex una radice alba, fusiformi, tortuosa. Cæterum tota planta glabra. Inveni etiam specimina caule ramoso.

Foliis amplexicaulibus cordatis.

72. Brassica alba.

Facies præcedentis: Caulis ramosus. Folia minus amplexicaulia, auriculata, cordata. Flores magni, petalis albis, lineis cæruleis pictis.

Militat inter Alpinam & arvensem L. Racemus florum elongatus, diameter floris saltem sex linearum. Folia minus elongata, latiora quam in campestri auriculis rotundatis, apice obtusa. Florebat fine maji, in arvis prope Grodnam, Poniemuñ.

PETALA ERECTA.*Foliis caulinis glabris*73. *Turritis glabra.*

Caulis cubitalis, simplex. Folia radicalia numerosa, hirsuta, integra, cito marcescentia; caulina numerosa, tegentia totum caulem, amplexicaulia, sagittata, glauca. Calycis foliola albescentia, basi gibba, erecta. Petala medio-cria, alba. Siliquæ longissimæ, triunciales, graciles, nutantes, subquadrangulares. Semina numerosa, parva, plana.

Turritis glabra L: Grodnensis, arvensis, frequens, florens Julio: perennis.

*Foliis omnibus hispidis.*74. *Turritis hirsuta.*

Caulis cubitalis, hirtus, erectus, ramosus. Folia radicalia in orbem sparsa, sicca, ovata; caulina amplexicaulia, elliptica, omnia hirta. Calycis foliola alba. Petala alba. Siliquæ strictæ, utrinque convexæ, juniores ramis adpressæ, maturæ nutantes.

Turritis hirsuta L: *Grodnenfis*, *arvensis*, *sylvatica*, *florens* Majo, *Junio*: *biennis*. *sat frequens*.

SILIQUÆ VALVIS REVOLUTO. DEHISCENTIBUS.

Foliis pinnatis & simplicibus.

75. *Dentaria bulbifera*. L:

Radix dentata, squammosa, serpens. Folia radicalia pauca, duo aut tria, longe petiolata, pinnata; pinnis ovato-lanceolatis, serratis, duobus aut tribus paribus, cum impari. Caulis cubitalis, gracilis, magna parte nudus. Folia inferiora pinnata, superiora alterna, simplicia. Flores racemosi, terminantes, pauci, quatuor, sex. Petala magna, alba aut sive purpurea. Siliquæ longæ, biloculares, valvis elasticâ vi resiliantibus. Semina abortientia, seu rarissime maturescentia: bulbi squamosi, nigri, sessiles, in axillis foliorum, his bulbis propagatur planta.

Dentaria bulbifera L: inveni circa *Grodnam*, in magna *Sylva* ad limites *Borussiæ*; florebat *Junio*: *perennis*.

**CALYCIS HIAN TIS FOLIOLA
SUPERNE DISTANTIA.**

**SILIQUA DECIDUA LANCEOLATA
MONOSPERMA.**

Foliis sagittatis glaucis.

76. *Isatis glauca.*

Caulis tripedalis, brachiatus. Folia radicalia petiolata, crenata, ovata; caulina sagittata, amplexicaulia. Flores lutei, exigui, congesti. Calyx virescens. Petala calyce majora. Sili- culæ pendulæ, ellipticæ, utrinque acumina- tæ, compressæ, fungosæ. Semen unum.

Isatis tinctoria L: passim inveni circa Grodnam, crederem advenam, florens junio: biennis. Tinctoria dicitur, quia cœruleum colorem pannis largitur.

SILIQUA DEHISCENS VALVU-
LIS REVOLUTIS.

CARDAMINES.

Herbæ debiles, aquosæ. Folia composita, pinnata. Siliquæ graciles, subcylindricæ, valvulis elasticè diffilièntibus, sursum revolutis : stilo brevioribus : stigmate integro.

Foliis dissectis.

77. Cardamine apetala.

Caulis semipedalis, erectus, parum ramosus. Folia radicalia in orbem sparsa; pinnis petiolatis, incisissimis, obtusis; caulina pinnis angustioribus, acute dentatis seu dissectis. Flores racemosi, erecti. Calycis foliola obtusa, cava. Petala in floribus expansis nulla. Stamina sex, alba, calyce longiora. Siliquæ longæ. Semina quadrata.

Cardamine impatiens L: inveni florentem Majo, in pratis sylvæ Bobrowiczczyna, juxta amnem: annua.

*Foliis hirsutis.*78. *Cardamine hirsuta*. L:

Caulis pedalis, ramosus, hirsutus. Folia pinnata, hirsuta; pinnis subrotundis, quatuor aut quinque paribus, impare majore; caulina angustiora. Flores racemosi, pauci. Petala alba, emarginata, magna. Stamina quatuor, deficientibus brevioribus. Siliqua cornu solido terminata.

Cardamine hirsuta L: inveni florentem Majo, in pratis loci dicti Łosofnæ: perennis.

*Petalis magnis.*79. *Cardamine integrifolia*.

Caulis pedalis, parum ramosus. Folia pinnata, radicalibus pinnis subrotundis, subdentatis; caulinis pinnis linearibus, integris. Petala magna, venosa, dilute purpurea. Siliquæ modicè convexæ,

Cardamine pratensis L: communis in omnibus pratis aquosis prope Grodnam, florens initio Maji: perennis.

Obs: Hæc species, plurimas insectorum larvas nutrit, unde rarissime inveniuntur specimina integra.

Foliolis subrotundo angulosis.

80. Cardamine amara. L:

Caulis debilis, ex axillis stoloniferus. Folia pinnata, pinnis subrotundi angulosis, Calycis foliola duo. valde gibba. Petala magna, lactea, subrotunda.

Cardamine amara L: communis prope Grodnam in pratis, florens Majo Łosofnæ & alibi: perennis.

Obs: Non rara est varietas circa Grodnam, Floribus purpurascens: in nostris raro axillæ sunt stoloniferæ, nec constans est figura foliorum, modò etenim observo, rotundata, angulosa & elongata. dentata. Cæterum, folia verè sunt amara, amaritie non ingrata.

SILIQUA DEHISCENS, CALYX HORIZONTALITER PATENS.

Siliqua rostrata, multangula.

81. Sinapis, torosa.

Caulis durus, cubitalis, brachiatus, basi hirtus,

Folia subaspera, ovato-lanceolata, patula, circum ferrata. Calyx glaber, pallens; foliolis angulosis, duobus basi gibbis. Petala lutea, venis saturationibus picta. Glandulæ acuminatæ, quatuor ad ortum staminum. Siliquæ subhirsutæ, multangulosæ, torosè turgidæ, proprio rostro ancipiti longiores. Semina novem, sapore fervido.

Sinapis arvensis L: Grodnensis, arvensis, communis; florens tota æstate: annua. Herba vix acris, edulis.

SILIQUA DEHISCENS VALVULIS RECTIUSCULIS CALYX PATULUS.

SILIQUIS DECLINATIS BREVIBUS.

FOLIIS PINNATIS.

Foliolis subcordatis.

§2. *Sisymbrium cardamine folio.*

Cales erecti, pedales, ramosi. Folia succulentata pinnata; pinnis novem subcordatis, dentatis; extrema maxima. Flores racemosi, racemo brevi. Calycis folia erecta, colorata, basi

subgibba, Petala alba. Siliquæ breves, declinatæ, patulæ, latiusculæ, longè pedunculatæ.

Sisymbrium Nasturtium aquaticum L: frequens in aquis iuxta rivos & prope Grodnam, florens Junio: perennis. Sapor & odor tritæ herbæ, penetrans.

Foliolis lanceolatis serratis.

83. **Sisymbrium Nasturtij folio.**

Caulis procumbens, foliosus. Folia pinnata, pinnis lanceolatis, longis, dentatis; extrema latiora, integra aut semitriloba. Calyx patulus, luteus. Petala patula, ovata. Siliquæ longè pedunculatæ, teretes, sub-compressæ, curvatæ, declinatæ. Semina plurima, minutissima.

Sisymbrium Sylvestre L. Grodnensis, communis in arvis & in sylvis, florens Junio: perennis.

Obs: Hæc species, plurimas varietates exhibet; inveniuntur specimina, caule pedali, ramosissimo; alia caule vix palmari, simplicissimo;

in istis foliola linearia, integerrima, aut brevibus rarisque dentibus notata.

Foliis pinnatifidis.

84. *Sisymbrium capillaceum.*

Caulis prostratus, cubitalis, angulosus, flexuosus. Folia levia, pinnata, pinnis dentatis, Flores racemosi. Calycis foliola lutea, basi subgibba. Petala minima, calyce breviora, luteo pallida. Siliqua brevissima, trilinearis, rugosa. Semina plurima, ad triginta.

Sisymbrium amphibium palustre L: Grodnensis, communis in aquis Łosofnæ & alibi, florens Julio: perennis.

Foliis simplicibus dentatis.

85. *Sisymbrium integrifolium.*

Caulis erectus, angulosus, ramosus, cubitalis. Folia nitida, glabra, longe elliptica, acuta, circum-ferrata, integra aut pinnatifida. Flores spicato paniculati, Pedunculi longi. Calycis foliola petalis breviora, lutea, vix basi gibba. Petala. flava, emarginata, ovata. Sili-

qua brevissima, ovata, obesa. Semina numerosissima.

Sisymbrium amphibium aquaticum L: Grodnensis, communis in aquis, florens Julio: perennis.

Foliis lyratis.

86. **Sisymbrium cæruleum.**

Caulis pedalis, ramosus, foliosus. Folia radicalia plurima, in orbem sparsa, lanceolato-lyrata, seu pinnatifida; pinnis rectangulo subdentatis, hispidis: pilis in utraque pagina; folia caulina lanceolata, pauca, hispida, subdentata. Flores racemosi, racemo paucifloro, laxo. Calyces glabri. Corollæ petala sat magna, albo-violacea.

Sisymbrium arenosum L: Grodnensis, pratensis, florens Majo, communis: annua. Flores siveolentes.

Obs: Huc reduco, specimina nostra caule quadriunciali. Foliis radicalibus rubescentibus, simpliciter dentatis. Petalis absolute purpureis: plurima etiam specimina, exhibent petala lactea.

Foliis runcinatis caule levi.

87. *Sisymbrium erucæ-folio.*

Caulis bipedalis, levis. Folia viridia, minimè viridi albicantia, seu nuda, runcinata, dentata seu pinnato-hastata. Flores racemosi, lutei, pusilli. Siliquæ tenues, erectæ, nec laxæ, subpendulæ.

Sisymbrium Jrio L. Grodnensis iuxta vias, rarior, florens julio: annua.

Foliis runcinatis caule hispido.

88. *Sisymbrium hirsutum.*

Habitus præcedentis. Caulis retrorsum hirsutus. Folia runcinata, seu pinnatifida; extrema pinnâ triangulari, acuta, hirta. Flores racemosi. Petala parva, luteola. Pedunculi longi, hirsuti. Siliquæ tenues, vix patentes.

Sisymbrium Loeselii L: Grodnensis Labnæ, florens Julio:

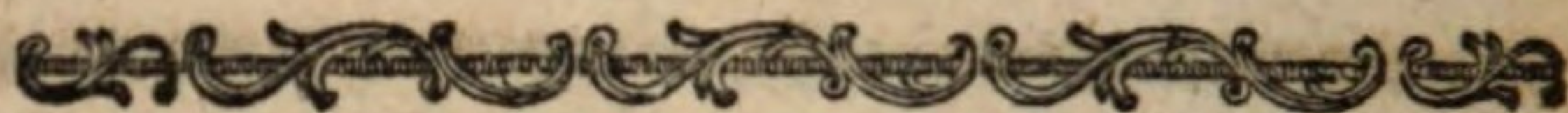

PETALIS CALICE BREVIORIBUS.*Foliis multifidis linearibus.***89. Sophia multifida.**

Caulis erectus, cubitalis, ramosus; ramis apertis. Folia hirsuta, pinnatifida; pinnis dentatis, rectis aut retrosum versis; terminali, triangulari, maximâ; superiora trifida. Flores spicati, parvi. Calycis folia non gibba, subhirsuta. Petala minima, lutea, calyce breviora. Siliquæ hirsutæ teretes. sine conico. Spicæ appressæ. Semina pauca sex.

Sisymbrium. Sophia. L. ubique prope Grodnam in ruderibus, florens initio Junii: perennis. Herba a longe ingratum spargens odorem, externo usu in ulceribus sordidis utilis.

Obs: Non immerito Clar: Guettardus proprium genus constituit sophiæ, sub nomine Descuriæ, certe toto habitu & fructificatione, differt a Sisymbriis. Inveni specimina, in quibus morfu insectorum, racemus florum tali modo fuit alteratus, ut exhibeat, glomerulum numerosorum florum, inter se coalitorum.

POLYPETALÆ

FASCICULUS JII.

PLANTÆ FLORIBUS

DIFORMIBUS.

STAMINIBUS DENIS, IN DUO SYSTEMATA
DISPOSITIS.

DIADELPHIÆ LINNÆI.

PAPILONACEÆ TOURNEFORTII.

Leguminosæ Boerchavij

Classis est naturalis fructus fabrica & numero petalorum, cum filiquosis tetrapetalis conjuncta. Calyx monophyllus seu unifolius, inæqualiter quinquefidus. Flos irregularis, utcunque figuram papilionis volantis exhibens. Petala plerumque quatuor, passim quinque, quando carina divisa in nonnullis speciebus omnia petala unguibus coalita; petalum supremum, vexillum dicitur, lateralia duo, alæ appellantur: imum petalum carina quæ est cava, germenque continet. Stamina novem, filamentis coalita uno libero manente in nonnullis speciebus omnia filamenta connata,

Fructus dicitur legumen, in plerisque ex duabus valvis futuris coalitis, quarum superior aperitur, semina ad superiorem pedunculis suspenduntur, hæc semina in plerisque speciebus farinosa, proprio blando sapore prædita, sæpe homini, semper avibus & quadrupedibus herbivoris, optimum mucum nutritivum largiuntur: in hac familia sicut in aliis naturalibus, plerique genera ab auctoribus stabilita, arbitraria sunt, vix rigoroſe determinata.

FOLIA SIMPLICIA.

PISTILUM DEPRIMENS CARINAM.

STIGMA INVOLUTUM

Foliis glabris.

90. Genista inermis.

Frutex. Caules inermes, numerosi, ramosi, cubitales duri. Rami striati, teretes, erecti. Folia lanceolata, glabra, conferta. Flores spicati, subsessiles, lutei. Calyx bilabiatus, dentibus duobus superioribus brevioribus, Vexillum oblongum, angustum, sicut alæ, a staminibus distans. Legumen elongatum, planum.

Genista tinctoria L: communis prope Grodnam, in sterilibus, florebat Junio: tingit lanas colore luteo, semina purgantia: sal cinerum diureticum, in herpete, scabiè, pretiosum.

Obs: Florens minor, vix altitudine sex pollicum. Folia alterna, sessilia, non rigorose in florentè glabra; Folia modo latiora, modo angustiora, plerumque acuminata, sed passim obtusa. Florum spica modo elongata, modo abbreviata, in nostris majores sunt quam in specimenibus gallicis; flores, inferiores breviter pedunculati, pauci; superiores sessiles. Nervi foliorum diaphani.

Foliis hirsutis.

91. *Genista spinosa.*

Caulis fructicosus, cubitales, erecti, ramosissimi. Spinæ ramosæ in ramis vetustis. Folia ovato-lanceolata, hirsuta. Rami floriferi inermes. Flores longi. Legumen breve, hirsutum, nigrum.

Genista Germanica. L: nunquam inveni circa Grodnam, observavi florentem Junio, juxta ripas Vistulæ, non longe a Varsavia,

Obs: Ex una gemma nascuntur, folia majora, similia foliis Genistæ tinctoriæ; alia lateralissima minima, linearia; non modo folia sunt hirsuta, sed etiam calyces & summi rami.

FOLIA TERNATA & SIMPLICIA.

FILAMENTA ADHÆRENTIA GERMINI.

STIGMA ADNATUM VILLOSUM.

Ramis angulosis.

92. Spartium Angulosum.

Frutex sexpedalis: ramis angulatis. Folia inferiora ternata, hirsuta, obversè cordata; superiora simplicia, lanceolata. Spica florum rarior, intermixtis foliis. Flores pedunculati, maximi. Calyx coloratus, albus. Vexillum amplum. Stigma supra villosum. Filamenta germini adhærentia. Legumen nigrum, compressum: semina plurima.

Spartium Scoparium. L: in Lithvania observavi, in districtu Brześciensi, florebat initio Julij. Flores & semina. efficacia purgantia absque

tormentibus, sal cinerum oedematias & Hydropem, post febres supervenientes, certè profligat.

**LEGUMEN RHOMBEUM SESSILE.
VEXILLUM STRIATUM.**

Floribus racemosis lateralibus.

93. *Ononis purpurea.*

Caulis decumbens, ramosissimus: rami fescientes spinosi, juniores villosi. Folia inferiora ternata, ferrata, petiolis foliaceis; superiora solitaria. Flores rosei, racemosi, axillares plerumque duo, seu gemini. Calyx quinquefidus, dentibus linearibus. Vexillum striatum magnum. Legumen turgidum, sessile, breve. Semina tria: filamenta connata, absque fissura.

Ononis arvensis L: olim *Spinosa*, sat frequens prope Grodnam, florebat initio Julij: perennis. Radix sæpius tentata, nunquam nobis evidenti modo apparuit diuretica.

Obs: Specimina nostra Lithvanica, prorsus habitu differunt, a Gallicis. Folia & flores majores.

ra, in nostris caules villosi. Folia ferè longitudine unius pollicis, latitudine sex linearum ferrata. ferratulis inæqualibus: rami quasi tomentosi; calyces villosi, dentibus quinque linearibus, longis. Vexillum magnum, striatum, carnei coloris, striis rubris. Alæ albescentes: Carina apice rubescens. Germen breve, turgidum, villosum. Legumen etiam villosum. Rami herbacei, viscosi. Inveni specimen foliis minoribus, quod jam maturis leguminibus, supra racemum produxerat folia nova. Specimina nostra fructibus maturis nunquam nobis exhibuerunt spinas, tales invenimus in varietate foliis minoribus; unde adhuc incertum manet, an Ononis mitis Linnæi, non sit diversa a spinosa.

FOLIIS OMNIBUS TERNATIS.

LEGUMEN PEDICELLATUM.

CALYX BILABIATUS.

Foliis infernè lanuginosis.

94. Cytifus pubescens.

Frutex pedalis & cubitalis; cortice castaneo,

ramosus, ex una gemma, folia & flores aut rami novi, non floriferi. Flores tres aut quatuor erecti. Pedunculi albi, breviores calyce. Calyx tubulosus, albescens, longitudine sex linearum. Labium superius bidentatum, dentibus triangularibus, erectis, vexillo apressis; labium inferius unidentatum, apex dentium albus, villosus. Vexillum magnum, longitudine calycis, emarginatum, ungue excavato, lamina plicata inferius lateribus ex us inversis, luteum. Semicanale unguis melleis guttulis onustum. Alæ luteæ, duplo vexillo breviores, angustæ. Carina longitudine alarum, subviridis, unguibus duobus distinctis formata, quorum lamina, in unum petalum concavum coalescit. Columna staminum. sat crassa, vix unum stamen separatum. Antheræ decem, crocei coloris. Germen villosum, jam in uno flore, legumen incipiens villosum planum, unius pollicis longitudine. Folia ternata, lamina inferiore sericea, argentea; superiore lente viridi. Gemmæ superiores floriferæ & foliferæ: tria folia concomitantur ramos & flores. Longitudo totalis floris, quatuordecim

linearum absque pedunculo; longitudo pedunculi, vix quator linearum: folia floribus breviora.

Cytisus supinus L: varietas B: in sylva prope Białystok, iuxta viam Varfaviæ; florentem inveni fine maji. Frutex basi decumbens, sed rami erecti. Flores mixti cum foliis, in nonnullis speciminibus, spicam peragunt longitudine quinque pollicum: in aliis spica brevior. Petioli foliorum inferiorum filiformes, longi. Folia subamara.

LEGUMEN VIX CALYCE
LONGIUS.

FLORES RACEMOSI.

SEU

MELILOTI LEGUMINIBUS NUDIS
POLYSPERMIS.

Leguminibus rugosis turgidis.

95. Melilotus rugosus.

Caulis durus, erectus, ramosus, tripedalis & ultra. Folia terminata, glabra, glauca, ovata, serrata, Flores racemosi, pedunculi race-

mo longo, spicèformi. Bracteæ capillares, ad originem pedunculorum. Calycis dentes breves, imus brevissimus. Vexilum plicatum, leviter bifidum. Alæ longitudine vexilli. Carina sessilis, sine rotundo, non recurvo. Legumen rugosum, breve. Semen acutum, pendulum, unum aut duo. Flores albi, aut lutei, minimi.

Trifolium Melilotus officinalis L: Ubique prope Grodnam in pratis, florens Julio: annua. Etiam est frequens varietas tertia Linnæi, seu Melilotus vulgaris altissima frutescens, flore albo, quæ est biennis, distinguitur caule altiori, floribus minoribus, vexillo lateribus deflexo. Melilotus sicca flagrantior viridi. Planta validi peculiaris odoris, acris & amara, sapore ingrato, tamen pecori non displicet. Flores suavissimum spargunt odorem, male inter emolientes indicantur. Sunt tamen antispasmodicæ, in plurimis speciebus colicæ indicati.

Leguminibus glabris lanceolatis.

96. Melilotus lutescens.

Caulis teres, quatuor pedalis. Folia minora

quam in præcedenti, acuminata, superne acute ferrata. Flores racemosi, pallide lutescentes, remotiores, pedicellis longioribus; florum vexilla replicata. Alæ oblique divaricatæ, sed non extrorsum marginibus longitudinaliter conniventes. Legumina disperma, vix rugosa, lanceolato acuminata, longiora quam in præcedenti.

Trifolium Melilotus Polonica L: copiose crescentem in sylva Bobrowszczyna, observavi, florentem fine Junii: perennis. Odor florum suavissimus.

FLORES CAPITATI.

LOTOIDEA LEGUMINIBUS TECTIS

POLYSPERMIS.

Caule repente.

97. *Trifolium repens.*

Caulis repens, ramosus, semipedalis. Folia ternata, ferrata, nervosa, subcordata, emarginata, glabra, sæpe macula albescente notata. Stipulæ venosæ, ovato-lanceolatæ. Flores capitati, capitulo subumbellari, seu depresso. Calyx albus, aut purpureus; dentibus duobus

superioribus brevioribus; flores primo albi, sensim carnei evadunt. Vexillum alis duplo longius. Carina brevissima. Legumen torosum, calyce longius. Semina plerumque quatuor.

Trifolium repens. L: communis ubique in pascuis prope Grodnam, florens Junio: perennis.

Caule adscendente fistuloso.

98. *Trifolium Fistulosum.*

Caulis ramosus, sulcatus, suberectus cubitalis, durior fistulosus. Folia ovato-acuta, ferrato-denticulata, majora, non maculata. Capitulum florale compressum. Flores albi, sat magni. Legumen plerumque dispermium, aut tetraspermum.

Trifolium hybridum. L: sat frequens in pascuis prope Grodnam, florens Junio: perennis. In plerisque attributis, convenit cum repenti.

LAGOPODA CALYCIBUS VILLOSIS.

Stipulis membranaceis, flore monopetalo.

99. *Trifolium purpureum.*

Caulis pluri mi, procumbentes. Stipulae albæ,

venis rubris pictæ, aristis capillaribus terminatæ. Folia ternata, ovata, mollia, sericea, macula alba notata. Flores spicati; spica brevi, sub-pillosa cincta stipulis oppositis, membranaceis, seu sessilibus: inter folia opposita, corolla monopetala, carnea aut purpurea. Capsula ovata. Semen reniforme.

Trifolium pratense. L: nbique prope Grodnam in pratis, florens tota æstate: perennis. Passim invenitur floribus albescentibus & carneis. Tingit colore viridi, ex floribus mellis succum continentibus, urgente annona, panis præparari potest. Pecoribus copiosum pabulum suppeditat, sed si vaccæ copiosius hanc herbam devorant, sæpe volvulo lethifero excruciantur.

Foliis lanceolatis serrulatis.

100. *Trifolium purpureum majus.*

Facies præcedentis: sed caulis erectus. Stipulæ longius petiolatæ, non aristatæ. Folia longiora, magis nervosa, superne glabra, raro maculata. Spica subglobosa, saturatè purpurea. Calyx glaber, denticulis tantum hirsutis.

Trifolium Alpestre L: passim prope Grodnam, inveni florentem Junio, in vallibus loci dicti Poniemuñ: perennis. Simillimum Trifolio pratensi, floribus; at Trifolio montano foliis. Flores capitati, capitulo depresso. Corolla monopetala tubo longiore. Caulis sublignosus, rubens ad angulum obtusum curvatus, in plerisque nostris speciminibus procumbens, lente crystallineo video ad margines foliorum innumeros pilos, qui in junioribus foliis oculo non armato patent.

Capitula longissima, rubente.

101. **Trifolium rubens.**

Caulis erectus, firmus, cubitalis. Folia nervosa, lanceolata, glabra; oris ciliatis. Stipulae maximæ, Spicae terminantes, biunciales, crassæ. Calyx circulo viridi terminatus, e quo dentes pilosi oriuntur, unde spica villosa. Corolla calyce longior, monopetala, purpurea. Vexillum longissimum, angustum.

Trifolium rubens L: communis prope Grodnam in pratis, florens Julio: annua.

Spicis ovalibus, villosis.

102. *Trifolium villosulum.*

Caulis erectus, ramosus, lanuginosus. Folia lanceolata, nervulo nudo terminata. Stipulæ angustæ, longè aristatæ. Spicæ ovales, terminantes, villosissimæ; villis cinereis. Corolla exigua, rubescens, calyce brevior. Legumen rotundum. Semen unum.

Trifolium arvense. L: communis in arvis prope Grodnam, florens tota æstate: annua. Sæpe tanquam seminatum hoc trifolium, replet campos, quod sedulo colligendo, optimum & salubre pabulum largitur.

VESICARIA CALYCIBUS INFLATIS
VENTRICOSIS.

Calyces inflati, caules repentes.

103 *Trifolium ampulescens.*

Caulis repens. Folia ovata, vel cordata, glauca. Capituli florum subrotundi. Calycis dentes superiores breviores. Corolla purpurea. Vexillum longum, album, lineis roseis

pietum, Calyx maturior ampulescens, reticulatus, dentibus duobus elongatis.

Trifolium fragiferum L.: passim in pascuis prope Grodnam, circa Oeconomiam Łabna, florens Julio: perennis.

LUPULINA VEXILLIS COROLÆ INFLEXIS.

Vexillis subulatis, foliolis lanceolatis.

104. **Trifolium subulatum.**

Caulis erectus, vix ramosus, cubitalis, fistulosus, hirsutus. Folia glauca, nervosissima, subtus villosa, lanceolata, ferrulata. Stipulæ cavæ, auriculatæ; auriculis binis, lanceolatis. Spicæ florales ovatæ, acutæ, terminantes, paucae. Calyx albus, villosus, dentibus æqualibus. Corolla ex quatuor petalis alba. Vexilum angustum, longum.

Trifolium Montanum. L: communis prope Grodnam in sylvis, florens Majo perennis. Denticuli foliorum sunt meræ prolongationes nervorum pilis intermixtis. Caulis & petioli hirsuti villosi, stipulæ vaginæ ficcæ, dentatæ.

*Caulibus procumbentibus, floribus luteo-
croceis.*

105. *Trifolium procumbens.*

Facies præcedentis: differt capitulis minoribus, paucifloris. Vexilis angustioribus, aridis, pallidioribus, minus manifeste striatis, circa fructum magis convolutis: variat caulibus pluribus, procumbentibus, & caule unico, erecto.

Trifolium procumbens L: in pascuis prope Gro-
dnam, frequens, florens Junio: perennis.

Capitulis ovalibus strepentibus.

106. *Trifolium tumescens.*

Caulis erecti, pedales, duri. Folia glabra, cordata. Stipulæ ovato lanceolatae. Spicæ florales subovatae, densissimæ. Flores pedunculati, flavi, per ætatem penduli, cum semine marcescentes, siccae, strepentes. Corolla tetrapetala. Vexillum cordatum, reflexum, striatum. Alæ & carina, vexillo multo breviores. Calyces nudi, segmentis lanceolatis. Legumen pedunculatum. Semen unum.

Trifolium agrarium. L: ubique in pascuis prope Grodnam, florens Junio: annua.

Vexillo persistente, luteo, spadiceo.

107. *Trifolium spadiceum*.

Caulis erectus, pedalis, ramosus. Folia imacordata, reliqua cordiformia, ovatis similia, supra basim ad finem rotundum serrata. Stipulæ magnæ: folia superiora angusta. Spicæ ovales, imbricatæ. Pedunculi axillares. Calyces pilosi, segmentis capillaribus. Vexilla deflexa, persistente, lineata Flores sicci, luteo spadicei.

Trifolium spadiceum L: in arvis prope Grodnam communis, florebat fine Augusti: annua. Optima est figura Barrelieri Jc. 1024 Rami & Pedunculi villosi - hirsuti.

Obs: Pili segmentorum calycis longissimi sed plerumque calyx evadit glaber post Florescentiam. Flores marcescentes, castanei coloris specimina inveniuntur, caule palmari ramosissimo, & caule simplicissimo racemo unico terminante. Follis angustissimis ferè linearibus. Odor hujus plantæ suavis.

LEGUMEN TERES, FARCTUM SEMINI-
BUS CYLINDRICIS.

Florum capitulo depresso.

108. Lotus pentaphyllos.

Caulis cubitalis, ramosus, decumbens. Folia ternata, ovato-lanceolata. Stipulæ ovato lanceolatae magnitudine foliorum Pedunculi axillares. Flores capitati, capitulis depresso. Corollæ luteæ. Vexillum petiolatum, a reliquis petalis remotum, lineis rubentibus pictum. Alæ magnæ. Carina vexillo æqualis. Legumen cylindricum, gracile, polyspermum, pendulum.

Lotus corniculatus L: ubique prope Grodnam in pascuis arenosis, florens Junio, Julio: perennis.

Obs: Non rara est varietas, caule erecto, foliis angustioribus, & leguminibus tenuioribus. In Lotis nostris radix sublignosa, longissima. Flores desiccatione viridescunt.

LEGUMEN SPIRALE MEMBRANACEO
COMPRESSO.

Legumine lunato.

109. *Medicago falcata.*

Caulis duri, procumbentes tortuosi, cubitales. Folia lanceolata, truncata ad apicem denticulata, nervo mucronem educente. Bracteæ integerrimæ, lanceolatae. Flores racemosi. Corollæ luteæ, aut croceæ. Calycis dentes angusti, imus longissimus. Vexillum emarginatum, amplum, ovatum, Alæ carinæ æquales. Legumen semilunare, latum. Semina quatuor, quinque, aut sex.

Medicago Falcata. L: non rara prope Grodnam in pascuis, in Oeconomia Labna, florens Julio: perennis.

Legumine contorta, floribus cæruleis.

110. *Medicago Contorta.*

Habitus præcedentis. Caulis erectus, firmus, ramosus, cubitalis. Folia obversè ovata, angusta, obtuso apice, cærulato. Flores racemosi, racemo magis elongato. Petalis Cæruleis,

legumen spiraliter contortum, rotundatum.
Medicago Sativa L: Spontaneam inveni in plurimis pratis propè Grodnam. Florebat Julio: radice longissima: perennis. Optimum pabulum pecoribus suppeditat, sed nimium nutriendum: quatuor vicibus potest cædi absque noxa plantæ quolibet anno. Præstantissima prata artificialia format.

Legumine reniformi, flore minimo.

III. **Medicago Breviflora.**

Caulis numerosi, prostrati, pedales. Folia ternata, rotunda, ferrulata, mollia, villosa hirsuta. Bracteæ denticulatæ. Flores spicati spicis ovalibus. Corollæ luteæ, minimæ. Legumina racemosa, striata, monosperma, reniformia, subvillosa.

Medicago lupulina, L: communis ubique in agris, florens tota æstate: annua. In plerisque specimenibus caules numerosissimi inveni tamen, caule simplicissimo vix triunciali. Tota planta hirsuta. Petala vix lente distinguenda. Octo flores uno versu dispositi, constituunt capitulum. Dentes stipularum setaceæ.

FOLIA ET SIMPLICIA ET PIN-
NATIFIDA.

CALYX TURGIDUS INCLUDENS SILIQUA

Capitulo duplicato.

112. Anthyllis bicephalos.

Caulis herbacei simplices, pedales, parum foli-
osi. Folia radicalia longe petiolata, simplicia,
ovata, aut una & altera pinnula basi ornata; cau-
lina pinnata pinnulis inæqualibus. Flores
parvi, capitati, terminantes, impari majore,
Capitulo duplicato, seu ex duobus coalitis for-
mato. Calyx ventricosus. Legumen subro-
tundum, calyce longiori tectum. Semen unum.
Folia digitata sub fructificatione.

Anthyllis vulneraria. L: communis prope Gro-
dnam in pascuis, florens initio Junii: perennis.
Hæc species, sicca, fatua, non grata pecoribus,
juxta nostra experimenta iners est, procuratio-
ne vulnerum. Cæterum, sæpius varia apparet,
relative ad magnitudinem & ad folia, quæ sæ-
pe sunt integerrima. Inveni specimina, floribus
albis & coccineis,

Capitulo simplici.

113 Anthyllis monocephalos.

Radix sublignosa, rubescens; folia radicalia petiolis longis, villosis, alia simplicia, ovato lanceolata; alia similia simplicibus sed ad petiolum duo aut tria paria foliorum, ovato lanceolatorum producentia. Caulis erectus, villosus à basi ramosus, ramos duos tantum producens pedales. Folia caulina, tria, alterna pinnata, foliolis anguste lanceolatis, impari vix majore, novem aut septem. Folia omnia villosa, a media parte ramorum. Flores capitati capitulo simplici, paucifloro, a sex ad octo. Bracteæ amplissimæ sub quolibet capitulo, palmatæ, lobis in inferioribus numerosioribus. Pedunculus generalis non sessilis. Calyx albus tomentosus: flores coccinei.

Communis prope Grodnam in pascuis: florebat Julio: perennis. Nullam similem invenio apud Linnæum, nisi sit simplex varietas *Anthyllis vulnerariæ*.

STILUS SUPRA PLANUS
VILLOSUSQUE
CIRRHIS DIPHYLLIS.

Radice Glandulosa.

114. *Lathyrus tuberosus.*

In Radice tubera piriformia, suspensa, filis rep-
tantibus. Caulis. triquetrus, pedalis, debilis, in-
ternodiis nudis. Folia binata, ovata, obtusa; in-
termedio cirrho trifido. Pedunculi quadriflori
aut quinqueflori. Corolla rosea. Legumen lon-
gum, recurvum. Semina duodecim.

Lathyrus tuberosus. L: passim invenitur circa
Grodnam, inveni florentem in agro Oecono-
miæ Wierciliszki.

Foliis lanceolatis, internodiis nudis.

115. *Lathyrus denudatus.*

Caulis ramosi, debiles, cubitales. Stipulæ
magnæ. Folia binata, lanceolata; inter-
medio cirrho simplici. Pedunculi octoflori.
Corollæ flavæ, Legumen curvatum, breve. Se-
mina sublutea.

Lathyrus pratensis L: communis in omnibus pratis prope Grodnam, florens fine maji: perennis.

Foliis ensiformibus, floribus roseis, purpureis.

116. Lathyrus Variegatus.

Caulis alatus, scandens. Folia binata, ensiformia, tenera; intermedio cirrho ramoso. Stipulae exiguae. Pedunculi quinque aut sexflori. Corollae parvae. Vexillum roseum, venosum. Alae purpureae. Carina basi subviridi. Legumen biunciale, angustum, sine curvo. Semina exasperata.

Lathyrus Sylvestris. L: sat frequens in sylvis prope Grodnam iuxta Niemen, florens initio Julii: perennis.

Foliis lanceolatis, latis, flore purpureo, specioso.

117. Lathyrus purpureus.

Facies sylvestris: caulis alatus. Folia ovato-lanceolata, rigida, latiora. Pedunculi duodecemflori. Flores majores, unciales. Legumina triuncialia. Semina viginti.

Lathyrus latifolius L: frequens in Sylvis, Lofofnæ & albi circa Grodnam, florens initio Junij perennis.

Cirrhis polyphyllis.

118. *Lathyrus Viciæformis.*

Caulis erectus, cubitalis. Folia fena, lato-lanceolata, aristata, cirrho ramoso. Stipulæ lanceolatæ. Flores racemosi, a quatuor ad octo, in racemo. Corolla cærulea, majori parte vexilli & alarum alba.

Lathyrus palustris, L: sat frequens prope Grodnam, in pratis paludosis juxta amnem, florens fine Junii: perennis.

STILUS LINEARIS, TERETIUSCULUS,
SUPRA VILLOSUS.

Caule simplici, foliolis ovatis.

119. *Orobus purpureo-cæruleus.*

Radix lignosa, nigra. Caulis pedalis, simplex, erectus, alternis angulis flexus. Folia pinnata, paria duo aut tria, impari nullo, magna, ovato lanceolata. Stipulæ basi sagittatæ, in.

tegerrimæ, magnæ. Flores racemosi, terminantes, quatuor ad decem. Calyx basi obtusus; laciniis superioribus profundioribus, brevioribus. Stilus linearis. Vexillum amplum, purpureum. Alæ cæruleæ. Carina viridi cærulea. Legumen teres, rectum. Semina plurima.

Orobus vernus L: communis prope Grodnam, in omnibus sylvis, florens aprili: perennis. Inveniuntur specimina foliis angustioribus, floribus albo roseis.

Foliis angustis, radice tuberosa.

120. Orobus tuberosus.

Facies præcedentis: radix composita tuberibus & plurimis radiculis. Caules alii foliaceis. Folia lanceolata, duo paria in pinna. Racemi quadriflori. Flores rosei, purpurei. Legumen rectum, sine curvum.

Orobus tuberosus. L: non rara prope Grodnam, in pratis sylvarum juxta Niemen: perennis.

Caule ramoso.

121. Orobus Niger.

Radix longa, crassa. Caulis ramosus, erectus, cubitalis. Stipulæ lanceolatæ, parvæ, basi hastatæ. Folia pinnata, sex paria foliorum ovato-oblongorum Flores racemosi, sex ad duodecim, purpurei, in quoque racemo, longe pedunculato.

Orobus niger. L; communis prope Grodnam in omnibus sylvis, florens Julio: perennis. Habitus viciæ, unde bonum nomen Rivini, orobus viciæfolio. Radix dulcis.

STILUS SUB STYGMATE
BARBATUS.

PEDUNCULIS ELONGATIS, MULTIFLORIS.

Foliolis ovatis, imis sessilibus.

122. Vicia Ochroleuca.

Radix lignosa, longissima. Caules tripedales, debiles. Folia pinnata; foliolis ovatis, magnis, primo pare sessili; alia breviter petio-

lata, integerrima, una facie subglauca. Racemi multiflori. Flores ochroleuci. Legumen glabrum, oblongum, compressum. Semina nigra.

Vicia pisiformis L: non rara prope Grodnam, in sylvis juxta Niemen, florens Julio: perennis.

Foliolis ovatis, reflexis.

123. Vicia variegata.

Caulis sexpedalis, alatus, ramosus, debilis. Folia pinnata, ovata, mucronata. Stipulæ parvæ, dentato serratæ. Pedunculi sex octoflori, longitudine foliorum. Calyx coloratus. Vexillum violaceo-purpureum. Alæ apice solo purpureo. Stygma latere inferiore transverse barbatum. Legumina pendula, nigra, lata. Semina sex.

Vicia Dumetorum. L: in sylvis prope Grodnam juxta Niemen, florebat initio Julij: perennis.

Floribus ex albo variis.

124. Vicia foetens

Caulis tripedalis, angulosus, ramosus. Folia pinnata; foliola octo ovalia. Stipulæ parvæ,

denticulatæ. Pedunculi multiflori, axillares. Flores duodecim, penduli. Calyx albescens. Vexillum album, lineis cæruleis pictum. Alæ & carina cæruleæ, albescentes. Legumina glabra, pendula.

Vicia Sylvatica L: prope Grodnam in sylva Palatii Radziwill, florebat Junio: perennis.

Caule erecto.

125. *Vicia frutescens.*

Caulis vix pedalis, erectus. Foliola dena, ovato-acuminata. Stipulæ angustæ, integræ. Pedunculi foliis breviores, sex, octoflori. Corollæ albo-cærulefcentes. Legumen planum, breve, acumine curvulo.

Vicia Cassubica L: communis prope Grodnam, in arenosis sylvis Poniemuń, florens Julio: perennis.

Foliolis lanceolatis, pubescentibus.

126. *Vicia imbricata.*

Caulis bipedalis, debilis, ramosus. Stipulæ integræ. Foliola ultra duodecim, angusta, lanceolata, deflexa, pubescentia. Pedunculus

multiflorus, ad triginta. Flores penduli imbricati, exigui, secundi, purpureo violacei. Legumen breve, tumidum, fine acuto, recurvo. Semina decem, nigra.

Vicia Craca. L: communis prope Grodnam in pratis, florens Julio: perennis. Non rara est varietas floribus niveis.

FLORIBUS AXILLARIBUS SUB SESSILIBUS.

Stipulis nigra macula notatis.

127. Vicia notata.

Caulis pedalis, tortuosus, simplex. Stipulæ bipartitæ, ferratæ, macula nigra notatæ. Foliola sex, ovalia, retusa. Cirrhus ramosus. Flores axillares, bini, brevissime pedunculati, penduli, coccinei, præter carinam lividam, magni. Legumen longum, erectum, hirsutum, nigrum. Semina viridia, maculis nigris notata.

Vicia Sativa. L: communis prope Grodnam in arvis, florens Junio: annua. Foliis retusis latefcientibus & foliis linearibus pubescentibus.

*Foliis inferioribus obcordatis, superioribus
linearibus.*

128. *Vicia minima.*

Caulis plurimi, palmares, procumbentes, stipulæ simplices foliola sena, inferiora obcordata. Flores solitarij, sessiles, axillares, purpureo cærulei. Legumen sessile, glabrum, solitarium, erectum.

Vicia lathyroides. L: in arvis prope Grodnam frequens, florens initio maji. annua.

Foliolis obtusis. Leguminibus subquaternis.

129. *Vicia rotundifolia.*

Caulis alatus, quinque pedalis. Stipulæ parvæ, argutè dentatæ. Foliola ad quatuordecim, ovato-oblonga, integerrima, subhirsuta. Pedunculi brevissimi, quadriflori. Flos inelegans. Vexillum amplum, obscure cæruleum, venis saturatioribus reticulatis, pictum. Legumina recta, brevia, pediculata, erecta. Semina sex, maculosa.

Vicia Sepium L: in omnibus sylvis prope Grodnam, florens initio Julii: perennis.

CALYX QUINQUEPARTITUS, SUBÆQUALIS, LONGITUDINE FERE COROLLÆ.

Pedunculis subbifloris, legumine glabro

130. *Ervum Glabrum.*

Caulis palmaris, debilis, ramosus, stipulæ simplices. Foliola octo, decem, lineari lanceolata; pinna cirho ramoso terminata. Pedunculi longi, biflori, aut uniflori. Flos parvus, sanguineus, aut violaceus. Legumen pendulum, breve, glabrum, ovali-oblongum. Semina tria, quatuor. Calyx quinquepartitus, longitudine ferè corollæ.

Ervum tetraspermum L: frequens prope Grodnam in arvis cultis, florebat Junio: annua.

Pedunculis multifloris, leguminibus hirsutis.

131. *Ervum hirsutum.*

Caulis pedalis, & bipedalis, debilis, ramosus. Stipulæ imæ quadrifidæ, dentatæ, superiores simplices. Foliola linearia, subhirsuta, viginti: in pinna cirho ramoso terminata. Pedunculi axillares, biunciales, bi, tri & quin-

queflori. Flos parvus. Vexillum palide cæruleum; alæ concolores. Legumen pendulum latum, hirsutum. Semina duo globosa. Calyx brevior corolla.

Ervum hirsutum. L: etiam frequens prope Grodnam in arvis, florebat Julio: annua.

LEGUMEN ARTICULATUM, ARCUATUM.

Floribus paucis, subumbellatis.

132. *Ornithopus subumbellatus*.

Caulis pedales, ramosi, prostrati. Folia pinnata; foliola triginta & ultra, in pinna perexigua, hirsuta, ovata. Pedunculi multiflori. Flores subumbellati, quinque, flavi. Legumina arcuata, unguiculo terminata, articulata, subumbellata.

Ornithopus perpallidus. L: inveni florentem Junio, in campo arenoso loci dicti Stanisławow, prope Grodnam: annua. Sed crederem advenam, nam anno sequenti in eodem loco, nec in aliis potui invenire.

LEGUMEN ISTHMIS INTERSECTUM,
RECTUM.

*Capitulis florum subumbellatis, petalis
albo rubis.*

133. *Coronilla varia.*

Herba. Caules prostrati, ramosissimi, cubitales, angulosi. Foliola in pinna viginti, glauca, ovata, glabra, emarginata, nervo in spinam continuato. Pedunculi multiflori, longi. Flores circiter viginti, subumbellati. Vexillum purpureum *Alæ* carneæ. Legumina erecta, teretia, torosa, numerosa. Calyx bilabiatus, dentibus duobus superioribus connatis: vexillum vix alis longius. Legumen isthmis interceptum.

Coronilla varia. L: communis prope Grodnam in arvis, florens Julio: perennis.

LEGUMEN ARTICULIS SUBROTUNDIS,
COMPRESSIS, ECHINATIS,

Floribus spicatis.

134. *Hedysarum echinatum.*

Radix longissima, Caules erecti, ramosi, angu-

lofi, bipedales. Folia in pinna fedecim ad viginti, ovata, retufa, nervo terminali eminente. Stipulæ coloratæ, ovato-lanceolatæ, aristatæ. Flores spicati. Vexillum reflexum, carneum, venis coccineis pictum. Alæ parvæ, calyce breviores. Legumen breve, aculeatum. Semen unum.

Hedysarum onobrychis L: inveni florentem prope Grodnam, in prato Horodnicæ & in nonnullis aliis, Junio: perennis, sed crederem advenam.

LEGUMEN BILOCULARE, ROTUNDATUM.

Leguminibus arcuatis, floribus luteis.

135. Astragalus lunatus.

Caulis procumbens, ramosus, tripedalis. Stipulæ lanceolatæ. Foliola in pinna octo, decem aut duodecim, cum impari, ovalia, magna. Pedunculi axillares, foliis breviores, decem flori. Flores racemosi, racemo lato, brevi. Corolla ochroleuca, cum viridi pallore. Siliqua erecta, crassa, arcuata, superiori latere exsculpta, seu subtriquetra, vere bilocularis. Semina reniformia, multa.

Astragalus glycyphyllos. L: frequens in sylvis prope Grodnam iuxta Niemen, florebat Julio: perennis. Folia cum amarore dulcia, in herpetibus, torminibus ventris, Ischuria, sub forma decocti utilissima.

Caule erecto, leguminibus subulatis.

136. *Astragalus ochroleucus*.

Caulis pedalis, ramosus, durus, pilosus. Folia pinnata; foliolis viginti, elliptico-lanceolatis, angustis, villosis. Pedunculi axillares, longi, erecti. Flores spicati, ad quindecim. Calyx albus, villosus. Petala ochroleuca. Legumina albicantia, sericea, erecta, fere cylindrica, subulata.

Astragalus pilosus L: in arvis prope Grodnam, florebat Julio: perennis. In Oeconomia Labna etiam invenitur.

Vexillis flore duplo longioribus.

137. *Astragalus longiflorus*.

Caulis pedalis, ramosus, diffusus, durus, sericeus. Folia pinnata; foliolis imorum ovato-

lanceolatis, superiorum gracilibus, linearibus, acutis, sericeis. Flores spicati, circiter viginti, terminantes ramos. Calyces longi, villosi, albicantes. Flos longus, uncialis, strictus. cærneo - purpureus. Legumina erecta, brevissima, hirsuta, turgida; stilo curvo.

Astragalus Onobrychis L: in arvis prope Grodnam, florebat Stanisławow, fine Julij: perennis.

Subcaulescens, procumbens.

138. **Astragalus incanus.**

Caules procumbentes, hirsuti, duri. Folia pinata; foliolis albescentibus, villosis, angustis. Pedunculi erecti, longitudine foliorum. Flores erecti, subracemosi, purpurei.

Astragalus arenarius L: communis in arvis arenosis prope Grodnam, florens Augusto: perennis.

PAPILIONACEIS AFFINES.**DIADELPHIÆ LINNÆI.****STAMINA OCTO.***Foliis imis subrotundis.***139. Polygala rotundifolia.**

Caules subprocumbentes, vix palmares, ligno-
si. Folia inferiora subrotunda, firmula, su-
periora linearia. Flores spicati cærulei. Ca-
lyx trifolius. Foliola viridia, brevia, intus duo:
foliola calycina petaloidea, cærulea. Petala
vera tria, inferius fimbriata. Filamenta duo
plana, octo stamina producentia. Fructus cor-
datus, bilocularis.

Polygala Amara L: communis in pascuis aridis
sylvarum, Grodnensis, florens Majo: peren-
nis. Folia amara, decocta magna dosi, vere
purgantia & diuretica, parca dosi in Phtisi,
pleuritide, peripneumonia, certis experimen-
tis utile adjuvans.

*Foliis omnibus lanceolatis.***149. Polygala Angustifolia.**

In plurimis similis precedenti; caules erecti, al-
H2

tiores, herbacei. Folia angustiora, lineari-lanceolata, leviter amara. Flores cærulei, laxius spicati.

Polygala Vulgaris L: communis in pascuis sylvarum & juxta vias, Grodnensis, florens Junio: perennis. Huc veniunt plurimæ varietates, scilicet, floribus albis, cæruleo albis, purpureis. Foliis omnibus linearibus, & foliis inferioribus latioribus, ovato lanceolatis: in hac specie spica laxior, in præcedenti densior.

STAMINA SEX.

Radice simplici, foliolis angustis.

141. *Fumaria angustifolia.*

Caulis succulenti, ramosi, diffusi semipedales & pedales. Folia glauca, multifida, seu pinnata; pinnis angustis, pinnatis; pinnulis trilobis; lobulis trifidis & bifidis. Flores racemosi, remoti. Calyx dentatus, bifolius. Corolla ringens, calcarata, tetrapetala, viridi-atro-purpurea. Filamenta duo, membranacea, apice tricuspidate; antheris tribus pro quolibet filamento. Fructus siliqua globosa, monosperma.

Fumaria Officinalis L. frequens prope Grodnam in arvis, florens fine junii: annua. Planta succulenta, amara; succus magnadosi, ad tres uncias, sat frequenter plurimas evacuationes alvi procurat, & vomitum excitat; decoctum in scabie, herpetibus, Rheumatismo, hypochondriasi, probatum remedium practicis concedit.

Obs: Invenimus circa Grodnam varietatem, foliis angustissimis, caule simplici, floribus albis.

Radice bulbosa, bracteis integris.

142. *Fumaria bulbosa* major.

Radix subrotunda, bulbosa, solida. Caulis pedalis, simplex erectus, bifolius. Folia glauca, glabra, pinnata; pinnis denuo pinnatis; pinnulis multilobis; lobis obtusis, latis. Flores racemosi, floribus approximatis. Bracteæ ovato-lanceolatae. Calyx nullus. Flos magnus, calcaratus, purpurascens. Fructus filiqua oblonga, rostro terminata, polysperma.

Fumaria bulbosa L. varietas *solida* communis

prope Grodnam in pratis sylvarum, florens fine aprilis & Majo: perennis Huc veniunt varietates, radice bulbosa, cava, & altera floribus albis, aut roseis.

Obs: Flos super pedunculum sicut acus pyxidis. Petala tali modo conglutinata, ut rigorose dici posset monopetalodes: duo petala majora, constituunt quasi duo labra aperta, quorum unum posterius elongatur. figuram cornu referens, alterum posterius vix prolongatur. In fauce duo alia petala minora, plicata, interse aglutinata, amplectuntur genitalia. Antheræ minimæ. Stigma maximum, capitatum, villosum.

Radice bulbosa, bracteis digitatis.

143. *Fumaria bulbosa minor.*

Habitus præcedentis, sed radix minor, solida. Folia numerosiora, teneriora; lobis angustioribus minora. Caulis vix palmaris, Bracteæ profunde digitatæ.

Fumaria bulbosa L: varietas intermedia etiam: communis prope Grodnam Łosofnæ & alibi;

florebat initio Maji: perennis. Furmariae bulbosæ etiam amaræ officinali succedaneæ. in suppressione menstruorum & in febribus tertianis vernalibus, succus, probatum est remedium.

Obs: Plurima specimina exhibent tantum quatuor flores in racemo; inveni floribus cæruleis, purpureis, carneis & lacteis.

F I N I S

COLLECTIONIS QUARTÆ.

Gilibert, Jean Emmanuel, 1741-1814

Flora Lithuanica inchoata Seu Enumeratio Plantarumm Umbelliferae,
Cruciatae, Papilionaceae

Bd.: 4

Grodnae 1782

Phyt. 932 b-4/5

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10304311-0